

Aanvullende Voorwaarden voor Vermogensbeheer bij Van Lanschot

U laat Van Lanschot uw vermogen beheren of u wilt dat wij uw vermogen voor u gaan beheren. Hiervoor hebt u met UBS een vermogensbeheerovereenkomst gesloten. Bij deze overeenkomst horen afspraken. Deze afspraken noemen we voorwaarden. In deze brochure 'Aanvullende Voorwaarden voor Vermogensbeheer bij Van Lanschot' vindt u een aanvulling op de afspraken die u met UBS hebt gemaakt. Hierin leest u alles over onze dienstverlening voor Vermogensbeheer, de beleggingen die wij in uw portefeuille kunnen opnemen en de beleggingsrisico's die hieraan verbonden zijn. Lees deze voorwaarden goed. Vanaf het moment dat uw vermogensbeheerrekening overgaat of is overgegaan naar Van Lanschot, gelden ook deze aanvullende voorwaarden.

Inhoudsopgave

Hoe leest u deze brochure?	3
1. Algemene afspraken en afspraken over uw vermogensbeheerrekening	5
Inleiding	5
Algemene afspraken	5
Afspraken over uw vermogensbeheerrekening	7
2. Vermogensbeheer bij Van Lanschot	9
Inleiding	9
Vermogensbeheer	9
Overig	10
3. Beleggingsprofielen	12
Inleiding	12
Onze beleggingsprofielen	12
Gebruik van uw vermogensbeheerplan	13
4. Directe kosten	15
Inleiding	15
Algemeen	15
Beheervergoeding	16
Andere kosten	16
Indirecte kosten	17
Overig	18
5. Overige voorwaarden	20
Inleiding	20
Soorten beleggers	20
Bewaring en administratie	21
Geven en uitvoeren van opdrachten	22
Overige informatie	23
6. Kenmerken en risico's van beleggen en verschillende beleggingen	25
Inleiding	25
Algemeen	25
Kenmerken en risico's van aandelen	27
Kenmerken en risico's van obligaties	29
Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen	33
Overig	36
7. Beleidsstukken voor beleggen	37
Inleiding	37
Algemeen	37
Orderuitvoeringsbeleid	38
Belangenconflicten	40
Bijlage 1. Begrippenlijst	41
Bijlage 2. Informatieblad over het depositogarantiestelsel (DGS)	42

Hoe leest u deze brochure?

In deze brochure staan de *aanvullende voorwaarden* die horen bij de vermogensbeheerovereenkomst (*overeenkomst*) die u met UBS Europe SE, Netherlands Branch (UBS), hebt gesloten en waarvan wij de uitvoering overnemen. Hebt u een specifieke vraag? Dan kijkt u in de inhoudsopgave of het onderwerp waarover u een vraag hebt erbij staat. U kunt dan rechtstreeks naar het hoofdstuk gaan dat u verder wilt lezen. Elk hoofdstuk begint met een korte toelichting op wat er in dat hoofdstuk staat beschreven.

In deze *aanvullende voorwaarden* gebruiken wij begrippen. In de tekst van deze *aanvullende voorwaarden* staan deze begrippen schuingedrukt. Deze begrippen hebben we achterin deze *aanvullende voorwaarden* in een lijst opgenomen (Bijlage 1). Als u een begrip leest dat schuingedrukt is, kunt u in de begrippenlijst terugvinden wat dit begrip betekent. De definities in uw *overeenkomst* en huidige voorwaarden kunnen daarvan afwijken.

Hebt u nog vragen? Neemt u dan contact op met uw banker. U kunt ook contact opnemen met Van Lanschot Client Services, telefoon 0800 1737. Deze afdeling kunt u op werkdagen bereiken van 8.30 uur tot 21.00 uur.

1. Welke informatie vindt u in de verschillende hoofdstukken in deze brochure?

1. Algemene afspraken en afspraken over uw *vermogensbeheerrekening*
Hier vindt u de afspraken die een aanvulling zijn op onze Algemene voorwaarden Van Lanschot NV (Algemene Voorwaarden). Bijvoorbeeld wat u moet doen als u het niet met ons eens bent. Ook leest u hier de afspraken die wij maken over de *vermogensbeheerrekening* die wij voor u openen of hebben geopend.
2. Vermogensbeheer
Hier vindt u een uitleg over hoe wij uw *vermogen* voor u *beheren*.
3. Beleggingsprofielen
Hier leest u welke beleggingsprofielen wij voor Vermogensbeheer gebruiken. Ook leest u hoe wij voortdurend controleren of uw *beleggingen* nog passen binnen de afspraken die we met u hebben gemaakt.
4. Kosten
Hier ziet u wat u moet betalen voor de dienstverlening Vermogensbeheer. Ook leest u welke andere kosten u soms nog meer moet betalen in verband met het *beheer* van uw *vermogen*.
5. Overige voorwaarden
Hier vindt u de algemene afspraken die gelden als u via ons belegt. Bijvoorbeeld de voorwaarden die de bewaring en administratie van uw *beleggingen* regelen.
6. Kenmerken en risico's van beleggen en verschillende *beleggingen*
Hier leest u van verschillende *beleggingen* per type welke risico's er zijn.
7. Beleidsstukken voor beleggen
Hier leest u waarom onze beleidsstukken belangrijk voor u zijn en wat ze regelen.

Begrippenlijst

In de Begrippenlijst (Bijlage 1) vindt u een overzicht en de betekenis van de schuingedrukte woorden uit deze *aanvullende voorwaarden*.

Informatieblad over het depositogarantiestelsel (DGS)

In Bijlage 2 'Informatieblad over het depositogarantiestelsel (DGS)' vindt u meer informatie over dit wettelijke garantiestelsel, waarmee het geld op uw *vermogensbeheerrekening* wordt beschermd.

2. Hoe werken deze aanvullende voorwaarden en andere voorwaarden die horen bij beleggen?

Leest u over hetzelfde onderwerp iets in de Algemene Voorwaarden en in andere voorwaarden wat tegenstrijdig is? Dan geldt de volgende rangorde. De voorwaarden die horen bij een product of dienst gaan vóór op de Algemene Voorwaarden, behalve als de Algemene Voorwaarden u als consument meer rechten of bescherming geven. De afspraken in een overeenkomst gaan weer vóór op de voorwaarden bij die overeenkomst.

In deze *aanvullende voorwaarden* staan de afspraken die in de plaats komen van bepaalde afspraken die u met UBS hebt gemaakt. Daarom gaan deze *aanvullende voorwaarden* vóór op de *overeenkomst* die u met UBS hebt gesloten en de daarbij behorende voorwaarden.

3. Wie is Van Lanschot?

Van Lanschot NV is de oudste onafhankelijke bank van Nederland. Ons adres is:

Hooge Steenweg 29

5211 JN 's-Hertogenbosch.

U kunt ons ook bereiken via onze *website*, www.vanlanschot.nl. Ook kunt u bellen met Van Lanschot Client Services.

Deze afdeling is bereikbaar op werkdagen van 8.30 uur tot 21.00 uur, telefoon 0800 1737.

Wij zijn ingeschreven bij de Kamer van Koophandel 's-Hertogenbosch, nummer 16038212,

btw-identificatienummer NL.004 670632.B.01.

Wij zijn als bank geregistreerd in het register van de Wet op het financieel toezicht (*wet*). Daardoor staan wij onder toezicht van:

De Nederlandsche Bank N.V. (DNB)

Postbus 98

1000 AB Amsterdam

en van de:

Autoriteit Financiële Markten (AFM)

Postbus 11723

1001 GS Amsterdam.

Informatie over onze inschrijving in de registers kunt u vinden op de websites www.register.dnb.nl/dnb en

www.afm.nl/registers.

4. Welke beleggingsdiensten verleent Van Lanschot?

Wij verlenen de volgende beleggingsdiensten.

- Vermogensbeheer A la Carte, Evi Beheer en Evi Doelbeleggen
- Beleggingsadvies, Beleggingsadvies Specifiek en Evi Advies
- Van Lanschot Zelf Beleggen (execution only)

Als u gebruikmaakt van onze beleggingsdienst Vermogensbeheer, dan verlenen wij u vaak ook een of meer andere diensten die met uw *beleggingen* te maken hebben. Deze *aanvullende voorwaarden* gelden ook voor die andere diensten. Daarbij kunt u bijvoorbeeld denken aan het bewaren van uw *beleggingen* of het herbeleggen van dividenden.

5. Welke voorwaarden gelden er nog meer voor u?

Voor u gelden ook de afspraken die u met UBS hebt gemaakt in uw *overeenkomst* en de daarbij behorende voorwaarden. Met deze *aanvullende voorwaarden* wijzigt een aantal van deze afspraken. In de 'Toelichting op de belangrijkste wijzigingen voor het beheer van uw vermogen' informeren wij u over de belangrijkste wijzigingen. Deze toelichting vindt u via onze website www.vanlanschot.nl/ubs-vragen.

De Algemene Voorwaarden Van Lanschot NV (Algemene Voorwaarden) gelden ook voor u. Dit zijn de algemene voorwaarden die gelden voor alle diensten en producten die u van ons afneemt. Onze Algemene Voorwaarden zijn door de Nederlandse Vereniging van Banken gedeponereerd ter griffie van de Arrondissementsrechtbank in Amsterdam. Wij gaan ervan uit dat u van de inhoud kennisneemt.

Daarnaast kunnen er nog aanvullende voorwaarden gelden voor of kan er nog aanvullende informatie horen bij:

- bepaalde diensten die we u verlenen,
- de manier waarop wij contact met u hebben,
- bepaalde *beleggingen* waarin u belegt.

Zo hoort bij sommige *beleggingen* een prospectus, de Essentiële Beleggersinformatie (*EBi*) en/of het Essentiële Informatiedocument (*Eid*).

Als wij niet de opsteller van die voorwaarden of informatie zijn, zijn we voor de inhoud niet verantwoordelijk. En hoewel wij met u in het Nederlands contact hebben, kan de tekst van die voorwaarden of informatie in het Engels zijn. Als u de Engelse taal niet begrijpt, dan moet u dat bij ons aangeven.

6. Staat er een bepaling in deze aanvullende voorwaarden die door een uitspraak van de rechter niet meer geldig is?

Dan blijven alle andere afspraken in deze *aanvullende voorwaarden* wel geldig.

1. Algemene afspraken en afspraken over uw vermogensbeheerrekening

---

Inleiding

Algemene afspraken

1. Wat doen wij met uw gegevens?
2. Bent u het niet eens met ons?
3. Hebt u een klacht?
4. Welke garantiestelsels zijn er?
5. Zijn uw beleggingen beschermd als Van Lanschot failliet gaat?

Afspraken over uw vermogensbeheerrekening

6. Waarom openen wij voor u een vermogensbeheerrekening?
  7. Hoe kunt u geld overschrijven naar en opnemen van uw vermogensbeheerrekening?
  8. Welke rente betalen wij u over het geld op uw vermogensbeheerrekening?
  9. Welke rente betaalt u over een debetstand op uw vermogensbeheerrekening?
  10. Welke informatie ontvangt u van ons over uw vermogensbeheerrekening?
  11. Wat gebeurt er als u een vermogensbeheerrekening hebt samen met een andere persoon?
  12. Wat gebeurt er met uw vermogensbeheerrekening als u overlijdt?
  13. Mag u uw vermogen op uw vermogensbeheerrekening verpanden?
-

Inleiding

In dit hoofdstuk vindt u de afspraken die een aanvulling zijn op onze Algemene Voorwaarden die u al hebt ontvangen. Hierin spreken wij af hoe wij met elkaar omgaan. Ook leest u hoe wij omgaan met de *vermogensbeheerrekening* die wij voor u openen.

Algemene afspraken

1. Wat doen wij met uw gegevens?

U hebt uw persoonsgegevens verstrekt aan UBS. In verband met de overname hebben wij deze persoonsgegevens in onze administratie opgenomen. We gaan daar zorgvuldig mee om. We kunnen uw gegevens verwerken op de manier die is beschreven in de 'Voorwaarden voor Private Banking bij Van Lanschot'. We mogen ze ook doorgeven aan dochterondernemingen van Van Lanschot. En aan bedrijven waarvan Van Lanschot mede-eigenaar is.

We gebruiken persoonsgegevens om ons werk goed te kunnen doen. Wij hebben daarbij vooral de volgende doelen.

- Klanten en mogelijke klanten beoordelen en accepteren
- Advisering aan onze klanten
- Overeenkomsten sluiten en doen wat daarin staat
- Analyses maken voor statistische en wetenschappelijke doelen
- Reclame sturen naar u

Wilt u weten welke gegevens we van u hebben? Dan kunt u dat bij ons opvragen. Als onze gegevens volgens u niet kloppen, dan kunt u ons vragen om ze aan te passen.

U gaat ermee akkoord dat wij uw persoonsgegevens uit onze administratie verstrekken aan een derde, zoals een *beurs*, overheid of een toezichthouder, wanneer wij daartoe verplicht zijn. Het kan daarbij ook gaan om een buitenlandse overheid of toezichthouder. En het gaat ook om informatie die we moeten geven aan fiscale instanties van andere landen. Soms hebben we meer gegevens van u nodig die wij aan een overheid of een toezichthouder moeten geven dan we in onze administratie beschikbaar hebben. Als wij die gegevens bij u opvragen, moet u die informatie aan ons geven. En u moet zorgen dat die informatie klopt.

Wij nemen telefoongesprekken met u altijd op. Dit doen we omdat we dit wettelijk verplicht zijn, maar ook om mogelijke klachten goed te kunnen afwikkelen. Wij hoeven u niet bij elk telefoongesprek te vertellen dat wij het opnemen. Wij bewaren de opnames tien jaar. Na deze tien jaar vernietigen we ze. Als u een opgenomen telefoongesprek van uzelf wilt beluisteren, dan kan dat.

2. Bent u het niet eens met ons?

Bent u het niet eens met ons over iets wat te maken heeft met *beleggingen* die op uw *vermogensbeheerrekening* zijn geadministreerd? Dan bent u verplicht om de eventuele schade te beperken. Neemt u zo snel mogelijk contact op met uw banker. Vindt u samen met uw banker geen oplossing? Dan moet u bijvoorbeeld de *overeenkomst* opzeggen en uw posities laten verkopen. Dat moet u ook doen als u op dat moment nog niet weet wat de uitkomst is van het geschil of als u nog niet weet of wij aansprakelijk zijn voor de schade.

3. Hebt u een klacht?

Als u een klacht hebt, dan kunt u dat aan ons laten weten. Wij hebben een klachtenprocedure. Die vindt u op onze *website*. U kunt uw klacht schriftelijk of mondeling indienen bij uw banker. Een klacht moet worden ingediend binnen één jaar nadat het feit zich heeft voorgedaan of nadat u redelijkerwijs kennis hebt kunnen nemen van het feit.

Vermeld in ieder geval uw naam, adres, postcode, woonplaats, telefoonnummer, e-mailadres en het nummer van uw *vermogensbeheerrekening*. Geef een duidelijke omschrijving van uw klacht. Voeg eventueel de belangrijkste documenten toe om uw klacht te ondersteunen.

Bent u niet tevreden? Of stuurt u uw klacht liever niet naar uw banker? Dan kunt u uw klacht voorleggen aan onze afdeling Klachtenmanagement. Stuurt u dan:

- een e-mail naar klachtenmanagement@vanlanschot.com of
- een brief naar:
 Van Lanschot NV
 Afdeling Klachtenmanagement
 Postbus 1021
 5200 HC 's-Hertogenbosch.

Komt u er met ons niet uit? Dan kunt u uw klacht mogelijk voorleggen aan het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid), Postbus 93257, 2509 AG Den Haag. Dit moet u doen binnen drie maanden nadat u van ons reactie hebt gehad. Hoe u dit doet en de criteria die daarvoor gelden, leest u op www.kifid.nl. U kunt ook eerst bellen met het Kifid, telefoon 070 333 89 99. In plaats daarvan kunt u met uw klacht ook naar de rechtbank in Amsterdam gaan.

4. Welke garantiestelsels zijn er?

Als De Nederlandsche Bank constateert dat Van Lanschot niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen, dan gelden het beleggerscompensatiestelsel en het depositogarantiestelsel zoals vastgesteld in de *wet*. Op grond hiervan kunnen klanten die voldoen aan bepaalde criteria worden gecompenseerd. Beide compensatiestelsels zijn uitdrukkelijk niet bedoeld voor de compensatie van verliezen die voortvloeien uit *beleggingen*.

Uw *beleggingen* vallen onder het beleggerscompensatiestelsel. Het geld op uw *vermogensbeheerrekening* valt onder het depositogarantiestelsel. Het depositogarantiestelsel geldt per rekeninghouder per bank. Hebt u naast de *vermogensbeheerrekening* nog andere rekeningen bij Van Lanschot? Dan wordt het saldo op al deze rekeningen bij elkaar geteld om te beoordelen of u recht hebt op compensatie uit het depositogarantiestelsel. Meer informatie over het depositogarantiestelsel vindt u in Bijlage 2 'Informatieblad over het depositogarantiestelsel (DGS)' achterin deze *voorwaarden*. Ook vindt u meer informatie over de garantiestelsels op onze *website*.

5. Zijn uw beleggingen beschermd als Van Lanschot failliet gaat?

De meeste van uw *beleggingen* zijn beschermd door de Wet giraal effectenverkeer. Door deze wet vallen de meeste *beleggingen* niet in ons vermogen bij een faillissement. Sinds 1 april 2016 worden ook derivaten zoals opties en futures door deze wet beschermd. Daarnaast kunt u nog posities hebben in girale edelmetalen. Deze worden niet gezien als een effect en zijn daarom ook niet beschermd door de Wet giraal effectenverkeer.

Afspraken over uw vermogensbeheerrekening

6. Waarom openen wij voor u een vermogensbeheerrekening?

Wij hebben uw *overeenkomst* overgenomen van UBS. Daarom openen wij voor u een *vermogensbeheerrekening* bij Van Lanschot. Op uw *vermogensbeheerrekening* administreren wij zowel het geld dat beschikbaar is voor het *beheer* als uw *beleggingen*. Verandert het nummer van uw *vermogensbeheerrekening*? Dan gelden uw *overeenkomst*, de bijbehorende voorwaarden en deze *aanvullende voorwaarden* ook voor de nieuwe *vermogensbeheerrekening*.

Als wij *beleggingen* voor u aankopen dan schrijven wij deze bij op uw *vermogensbeheerrekening*. Tegelijkertijd schrijven wij het bedrag dat u moet betalen van de *vermogensbeheerrekening* af. Verkopen wij *beleggingen* voor u? Dan schrijven wij deze af van uw *vermogensbeheerrekening*. Het bedrag waar u recht op hebt, schrijven wij bij op uw *vermogensbeheerrekening*.

Van uw *vermogensbeheerrekening* schrijven wij ook de kosten af zoals beschreven in hoofdstuk 4 van deze *voorwaarden*.

7. Hoe kunt u geld overschrijven naar en opnemen van uw vermogensbeheerrekening?

U kunt geld van en naar uw *vermogensbeheerrekening* overschrijven via uw vaste *tegenrekening* bij ons. De *tegenrekening* is een betaalrekening in euro's die u bij ons aanhoudt. U kunt een tegenrekening ook los afnemen bij ons. De kosten vindt u op onze website www.vanlanschot.nl bij tarieven/betalen. Er zijn geen extra risico's verbonden aan het feit dat u ook een tegenrekening bij ons aanhoudt. Daarom vinden wij het afnemen van deze rekening in combinatie met uw vermogensbeheerrekening passend.

Wilt u geld overschrijven naar uw *vermogensbeheerrekening*? Zorgt u dan voor voldoende saldo op uw *tegenrekening*. Daarna geeft u uw banker opdracht het gewenste bedrag over te schrijven naar uw *vermogensbeheerrekening*.

Als u geld wilt opnemen van uw *vermogensbeheerrekening*, geeft u dit door aan uw banker. U kunt zelf geen geld overschrijven van uw *vermogensbeheerrekening*. Het minimale bedrag dat u kunt opnemen is € 10.000,-. Het resterende *vermogen* op uw *vermogensbeheerrekening* moet na de opname nog € 80.000,- of meer bedragen. Is dit niet het geval? Dan kunnen wij de dienstverlening Vermogensbeheer voor die rekening niet voortzetten.

In hoofdstuk 5 van deze *aanvullende voorwaarden* leest u hoe wij opdrachten voor u uitvoeren en verwerken.

8. Welke rente betalen wij u over het geld op uw vermogensbeheerrekening?

Over het geld op uw *vermogensbeheerrekening* betalen wij u een variabele rente. Dit betekent dat wij de rente altijd kunnen aanpassen. De hoogte van het rentepercentage kunt u vinden op onze *website*. U kunt het rentepercentage ook opvragen bij uw banker.

U ontvangt het rentebedrag aan het eind van elk kwartaal. Voor het berekenen van deze rente gebruiken wij de methode 'maand juist/jaar 365'. Dit betekent dat wij het exacte aantal dagen tellen in de periode waarover u rente ontvangt. Het rentepercentage is altijd gebaseerd op 365 dagen. Ook als het een schrikkeljaar is.

9. Welke rente betaalt u over een debetstand op uw vermogensbeheerrekening?

Een debetstand op uw *vermogensbeheerrekening* is niet toegestaan. Ontstaat er vanwege onze aankoopopdracht tijdelijk toch een debetstand? Dan betaalt u daarover geen rente.

10. Welke informatie ontvangt u van ons over uw vermogensbeheerrekening?

U blijft elke maand een rapportage ontvangen zoals u deze nu ook ontvangt van UBS. In deze maandelijkse rapportages informeren wij u onder andere over de verdeling van uw *vermogen* en de resultaten van uw *beleggingen* op uw *vermogensbeheerrekening*. De rapportage bevat ook een periodiek geschiktheidsrapport over de wijze waarop de door ons aan- en verkochte *beleggingen* aansluiten bij de beleggingsafspraken die we met u hebben gemaakt.

U krijgt ook één keer per jaar een Financieel Jaaroverzicht. Dit overzicht ontvangt u van ons digitaal, tenzij wij andere afspraken met u maken.

Wij brengen u via een e-mail op de hoogte als uw portefeuille met 10% of meer is gedaald ten opzichte van de waarde aan het einde van het voorgaande kalenderkwartaal (startwaarde). Dit meten we aan het einde van elke beursdag met een correctie voor eventuele tussentijdse bijstortingen of opnames. We kijken niet gedurende de dag of er sprake is van een daling van 10% of meer. In het bericht noemen we ook de peildatum. Dit is de datum waarop uw portefeuille 10% of meer in waarde is gedaald. Als uw portefeuille in hetzelfde kwartaal nog verder daalt ten opzichte van de startwaarde, ontvangt u bij elke volgende 10% daling opnieuw een bericht. U ontvangt dit bericht op de dag na de peildatum.

Alle relevante informatie over uw *vermogensbeheerrekening* en de wijzigingen in het beheerde *vermogen* stellen wij beschikbaar via online bankieren. U kunt uw berichten vinden in uw persoonlijke digitale dossier. Wij adviseren u deze berichten te downloaden en op een veilige plek te bewaren.

11. Wat gebeurt er als u een vermogensbeheerrekening hebt samen met een andere persoon?

U kunt samen met andere personen een *vermogensbeheerrekening* bij ons hebben. U bepaalt dan samen wat er gebeurt met de gelden en *beleggingen* op de *vermogensbeheerrekening*.

Hebt u een en/of-*vermogensbeheerrekening*? Dan mag u ook ieder apart bepalen wat er gebeurt met de gelden en *beleggingen* op de *vermogensbeheerrekening*. U en de andere personen geven elkaar toestemming om ieder apart geld van de *vermogensbeheerrekening* op te nemen. Wanneer we een bericht sturen naar één van u, dan gaan we ervan uit dat we dit bericht hebben gestuurd aan u allemaal. Behalve als we hierover iets anders met u hebben afgesproken. Geeft een van u aan ons een opdracht of deelt een van u ons iets mee? Dan gaan wij ervan uit dat deze persoon dit doet namens u allen.

Voor de volgende opdrachten hebben wij ook de toestemming nodig van de andere personen van wie de rekening is:

- beëindiging van de *overeenkomst*,
- adreswijziging,
- wijziging van uw *tegenrekening*

Deze zaken moet u aan ons doorgeven in een brief. U moet de brief samen ondertekenen.

Moet u ons nog iets betalen? Dan is ieder van u verantwoordelijk om het hele bedrag aan ons te betalen.

Soms mogen wij beslissen dat u niet meer ieder apart kunt bepalen wat er gebeurt met het geld en de *beleggingen* op de *vermogensbeheerrekening*. Bijvoorbeeld als u van plan bent te scheiden van uw partner en u hebt samen bij ons een *vermogensbeheerrekening*. Wij sturen ieder van u dan zo snel mogelijk een brief hierover.

Ook mogen wij besluiten om een opdracht of besluit van één van u niet uit te voeren of niet toe te staan. Wij mogen dit doen als de andere persoon waarmee u de rekening hebt niet schriftelijk instemt met de opdracht of het besluit. Deze bepaling geldt niet als u een rechtspersoon bent.

12. Wat gebeurt er met uw vermogensbeheerrekening als u overlijdt?

Als u overlijdt, dan hebben uw erfgenamen recht op het geld en de *beleggingen* op uw *vermogensbeheerrekening*.

Om vast te kunnen stellen wie uw erfgenamen zijn, moeten zij ons een verklaring van erfrecht sturen. Of een ander document dat voor ons geldt als een verklaring van erfrecht. Deze bepaling geldt niet als u een rechtspersoon bent.

Hebt u een en/of-*vermogensbeheerrekening* en overlijdt één van u? Dan mogen de andere personen apart de *vermogensbeheerrekening* blijven gebruiken op de manier zoals wij met u hebben afgesproken in de *overeenkomst*.

13. Mag u uw vermogen op uw vermogensbeheerrekening verpanden?

U mag uw *vermogen* op uw *vermogensbeheerrekening* aan ons verpanden voor een krediet dat wij aan u verstrekken. Wij bepalen voor welk bedrag wij uw *vermogen* als zekerheid accepteren. Is er in de kredietovereenkomst een beleggingsdoel opgenomen? Dan zijn wij niet aansprakelijk voor het bereiken van dat beleggingsdoel. Een krediet kan van invloed zijn op de beleggingsafspraken die we met u maken. De *beleggingen* in uw portefeuille zijn geen voorwerp van een effectenfinancieringstransactie.

U mag uw *vermogen* op uw *vermogensbeheerrekening* niet verpanden voor een krediet dat een derde aan u verstrekt.

2. Vermogensbeheer bij Van Lanschot

Inleiding

Vermogensbeheer

1. Wat is Vermogensbeheer?
2. Wat verandert er voor u als wij uw vermogen gaan beheren?

Overig

3. Wat moet u doen als u wilt overstappen naar een andere dienstverlening bij onze bank?
  4. Wanneer eindigt de Overeenkomst voor Vermogensbeheer?
  5. Hoe kunt u de Overeenkomst voor Vermogensbeheer opzeggen?
  6. Wat gebeurt er met uw vermogen als u overlijdt?
  7. Wat gebeurt er met uw vermogen als u onder bewind of curatele wordt gesteld?
  8. Wat gebeurt er met uw vermogen als u naar de Verenigde Staten verhuist?
-

Inleiding

In dit hoofdstuk leggen we uit wat de dienstverlening Vermogensbeheer inhoudt. We leggen u daarbij uit hoe wij uw *vermogen* voor u *beheren* en wat er voor u is veranderd nadat wij de uitvoering hebben overgenomen van uw *overeenkomst* met UBS.

Vermogensbeheer

1. Wat is Vermogensbeheer?

Wij *beheren* uw *vermogen*. U neemt zelf geen aan- of verkoopbeslissingen. Uw persoonlijke wensen, risicobereidheid, beleggingsdoelstellingen, kennis en ervaring met beleggen en uw financiële positie vormen het uitgangspunt voor ons *beheer*. Na de inventarisatie van deze onderdelen bent u samen met uw adviseur bij UBS overeengekomen welke vermogensverdeling passend is voor u. Deze vermogensverdeling is vastgelegd in uw vermogensbeheerplan. Bij het *beheer* van uw *vermogen* maken wij gebruik van vergelijkbare beleggingsprofielen. De voornaamste kenmerken per beleggingsprofiel kunt u vinden in hoofdstuk 3 van deze *aanvullende voorwaarden*.

Bij onze dienstverlening Vermogensbeheer maken we gebruik van onze eigen inschatting en verwachting van de manier waarop uw *beleggingen* zich zullen ontwikkelen. Het zijn inschattingen en verwachtingen, daarom mag u er niet van uitgaan dat ze zeker uitkomen. Hebt u schade door een beleggingsbeslissing die wij namens u hebben genomen? Of hebt u schade doordat de opbrengst van uw *beleggingen* niet overeenkomt met onze inschatting of verwachting? Dan zijn wij niet aansprakelijk voor deze schade. Wij zijn wel aansprakelijk als komt vast te staan dat wij de *overeenkomst* met u niet goed hebben uitgevoerd. Voor onze dienstverlening Vermogensbeheer gebruiken wij beleggingsinformatie van andere organisaties die we zorgvuldig hebben uitgekozen. Wij zijn er niet verantwoordelijk voor als de informatie van deze partijen niet juist of onvolledig is.

Voor het *beheer* van uw *vermogen* maken we gebruik van onze eigen ervaring en deskundigheid en onder andere die van onze dochterondernemingen Kempen Capital Management N.V. (Kempen) en Kempen & Co N.V. (KCO). Daarnaast maken we gebruik van onderzoek van Kempen, KCO, UBS en van derden naar aandelen, obligaties en beleggingsfondsen. Dit onderzoek noemen wij *research*. Deze *research* gebruiken we om een mening (opinie) te vormen over *beleggingen*. Op basis daarvan *beheren* wij uw *vermogen* en geven wij invulling aan uw portefeuille.

2. Wat verandert er voor u als wij uw vermogen gaan beheren?

U hebt met UBS een vermogensbeheerovereenkomst gesloten. Wij hebben deze *overeenkomst* overgenomen van UBS en blijven het *beheer* van uw *vermogen* uitvoeren zoals u dat gewend was. Uw huidige vermogensbeheerplan vormt hiervoor ons belangrijkste uitgangspunt.

Sommige afspraken die u met UBS hebt gemaakt in verband met het *beheer* veranderen wel. Zo hanteren we ons eigen Orderuitvoeringsbeleid voor de orders die we namens u doen. Ook kennen wij een uitgebreider beleid voor het voorkomen van Belangenconflicten. Voor het beschermen van uw *beleggingen* maken wij geen gebruik van een bewaarbedrijf. Meer informatie over deze onderwerpen leest u in deze *aanvullende voorwaarden* onder Hoofdstuk 1, punt 5. 'Zijn uw beleggingen beschermd als Van Lanschot failliet gaat?' en Hoofdstuk 7 'Beleidsstukken voor beleggen'.

Uw beleggingsprofiel

In overleg met uw adviseur bij UBS hebt u individuele afspraken gemaakt over de verdeling van uw vermogen. Deze afspraken zijn vastgelegd in uw vermogensbeheerplan. Wij hebben deze afspraken overgenomen. Wel informeren wij u graag over onze beleggingsprofielen, die vergelijkbaar zijn met het vermogensbeheerplan bij UBS. In de bijlage 'Informatie en voorwaarden bij uw nieuwe rekeningen' bij onze welkom brief leest u met welke van onze beleggingsprofielen de risico- en rendementsverhouding van uw huidige vermogensverdeling zich het beste laat vergelijken. Meer informatie over onze beleggingsprofielen vindt u in Hoofdstuk 3 'Beleggingsprofielen' van deze *aanvullende voorwaarden*.

Invulling van de vermogensbeheerportefeuilles

Bij de invulling van de vermogensbeheerportefeuilles gebruiken wij beleggingsfondsen. We maken hierbij gebruik van actief beheerde beleggingsfondsen maar ook van indexfondsen en indextrackers. De verdeling is afhankelijk van de afspraken die zijn gemaakt in uw vermogensbeheerplan.

Een deel van de beleggingsfondsen zijn zogenoemde 'huisfondsen'. Huisfondsen zijn beleggingsfondsen waarvan Kempen de beheerder is. Bij de selectie van huisfondsen gebruiken we dezelfde criteria als voor beleggingsfondsen van derden. Dit doen we om mogelijke belangenconflicten te voorkomen. Meer informatie over welke maatregelen wij nemen om belangenconflicten te voorkomen, vindt u in hoofdstuk 7 'Beleidsstukken voor beleggen'.

Overig

3. Wat moet u doen als u wilt overstappen naar een andere dienstverlening bij onze bank?

U neemt daarvoor contact op met uw banker. Uw banker gaat samen met u na welke andere dienstverlening passend is voor u. Hebt u uw keuze gemaakt? Dan ontvangt u een *overeenkomst* voor die andere dienstverlening, zoals Beleggingsadvies of Zelf Beleggen.

4. Wanneer eindigt de Overeenkomst voor Vermogensbeheer?

U hebt met UBS een *overeenkomst* gesloten voor onbepaalde tijd. Van Lanschot heeft de uitvoering van deze *overeenkomst* overgenomen. Zowel u als wij mogen de *overeenkomst* opzeggen door het sturen van een ondertekende brief aan de ander. Na opzegging stoppen wij met het *beheren* van uw *vermogen*. Wij verkopen daarna uw *beleggingen* of boeken deze over naar een andere rekening. De *overeenkomst* eindigt zodra er geen geld en *beleggingen* meer op uw *vermogensbeheerrekening* staan.

In de volgende situaties eindigt de *overeenkomst* zonder dat opzegging nodig is:

- U bent failliet, valt onder een wettelijke regeling voor schuldsanering of vraagt surséance van betaling aan.
- U houdt zich niet aan de afspraken die in de verschillende toepasselijke voorwaarden staan.
- U verhuist naar de Verenigde Staten van Amerika.

In deze situaties kan de dienstverlening Vermogensbeheer niet worden voortgezet. Wij mogen dan alle *beleggingen* op uw *vermogensbeheerrekening* verkopen. De opbrengst schrijven wij over naar uw *tegenrekening*.

Wilt u geld opnemen van uw *vermogensbeheerrekening* en komt het resterende *vermogen* op die rekening daardoor onder een bedrag van € 80.000,-? Dan kunnen wij de dienstverlening Vermogensbeheer voor die rekening niet voortzetten. Wij nemen contact met u op om na te gaan wat uw bedoeling is.

5. Hoe kunt u de Overeenkomst voor Vermogensbeheer opzeggen?

Zoals aangegeven onder punt 4 kunt u de *overeenkomst* opzeggen door ons een ondertekende brief te sturen. U stuurt deze naar het kantooradres van uw banker. Ook kunt u uw banker een e-mail sturen. In sommige gevallen (bijvoorbeeld bij een en/of rekening) kunnen wij u vragen ons alsnog een ondertekende brief te sturen.

In uw brief of e-mail moet u duidelijk aangeven voor welke *vermogensbeheerrekening(en)* u de *overeenkomst* wilt opzeggen en wat u met uw *beleggingen* wilt doen. U kunt ons bijvoorbeeld opdracht geven uw *beleggingen* te verkopen of over te boeken naar een andere rekening bij ons of bij een andere partij. Voor het verkopen of overboeken van uw *beleggingen* betaalt u kosten. Deze kosten vindt u in hoofdstuk 4 van deze *aanvullende voorwaarden*.

Geeft u in uw brief of e-mail niet aan wat u met uw *beleggingen* wilt doen? Of is het ons niet duidelijk wat u bedoelt? Dan kunnen we het *beheer* niet stopzetten. Wij nemen dan contact met u op om te vragen wat uw bedoeling is. Zodra uw bedoeling ons duidelijk is, stoppen wij binnen vijf werkdagen het *beheer*. U ontvangt van ons een bevestiging van uw opzegging en de datum waarop wij het *beheer* stopzetten.

Sommige *beleggingen* mag u niet aanhouden buiten Vermogensbeheer. Deze *beleggingen* verkopen wij daarom eerst voordat wij stoppen met het *beheer*. Wilt u weten welke *beleggingen* dit zijn? Dan kunt u dit navragen bij uw banker. Hebben wij voordat wij het *beheer* hebben stopgezet nog aan- of verkoopopdrachten voor uw *beleggingen* gegeven? Dan betaalt u hiervoor alleen de eventuele andere kosten per transactie die u ook bij *beheer* zou moeten betalen. Deze andere kosten vindt u in hoofdstuk 4 van deze *aanvullende voorwaarden* onder het kopje 'Andere kosten'.

6. Wat gebeurt er met uw vermogen als u overlijdt?

Als u overlijdt, treden uw erfgenamen tijdelijk in uw plaats als partij bij de *overeenkomst*. Deze bepaling geldt niet als u een rechtspersoon bent. Totdat wij formeel weten wie uw erfgenamen zijn, blijven wij uw *vermogen beheren* aan de hand van de beleggingsafspraken die we met u hebben gemaakt. Zolang wij uw *vermogen beheren*, schrijven wij de kosten af van de *vermogensbeheerrekening*.

Wij weten pas formeel wie uw erfgenamen zijn, nadat wij een verklaring van erfrecht hebben ontvangen. Zodra uw erfgenamen formeel bij ons bekend zijn, kunnen zij ons een opdracht geven wat er moet gebeuren met uw *vermogen*. Het kan zijn dat na verdeling van de nalatenschap de erfgenaam de *vermogensbeheerrekening* wenst aan te houden. Dan sluiten wij een nieuwe *overeenkomst* met die erfgenaam.

Hebben wij negen maanden na uw overlijden niet kunnen vaststellen wie formeel uw erfgenamen zijn of wie uw executeur-testamentair is? Dan kunnen we de *overeenkomst* beëindigen. In dat geval verkopen wij alle *beleggingen* op uw *vermogensbeheerrekening*. De opbrengst schrijven wij over naar uw *tegenrekening* ten behoeve van uw erfgenamen.

Hebt u een en/of-*vermogensbeheerrekening* en overlijdt één van u? Dan wordt de *overeenkomst* tijdelijk voortgezet met de ander, totdat bekend is of er ook andere erfgenamen zijn. Dat moet blijken uit een verklaring van erfrecht. Blijkt daaruit dat er ook andere erfgenamen zijn? Dan kunnen zij ons samen een opdracht geven wat er moet gebeuren met uw *vermogen*. Als er geen andere erfgenamen zijn, dan zetten wij de *overeenkomst* voor onbepaalde tijd voort met de andere persoon. Wel moeten we met de ander opnieuw een beleggingsprofiel overeenkomen.

7. Wat gebeurt er met uw vermogen als u onder bewind of curatele wordt gesteld?

Als u onder bewind of curatele wordt gesteld, treedt uw bewindvoerder of curator namens u op als partij bij de *overeenkomst*. Zolang de bewindvoerder of curator niet formeel bij ons bekend is en er geen nieuw beleggingsprofiel is afgestemd, blijven wij uw *vermogen beheren* aan de hand van het vermogensbeheerplan dat we met u zijn overeengekomen. Wij weten pas formeel wie de bewindvoerder of curator is, nadat wij de benoeming door de rechtbank hebben ontvangen. Zolang wij uw *vermogen beheren*, schrijven wij de kosten af van de *vermogensbeheerrekening*. Hebben wij zes maanden na uw onder bewind- of curatelestelling niet kunnen vaststellen wie formeel uw bewindvoerder of curator is? Of zijn wij binnen deze periode nog geen nieuw beleggingsprofiel overeengekomen met de bewindvoerder of curator? Dan mogen wij alle *beleggingen* op uw *vermogensbeheerrekening* verkopen. De opbrengst schrijven wij over naar uw *tegenrekening*. Deze bepaling geldt niet als u een rechtspersoon bent.

8. Wat gebeurt er met uw vermogen als u naar de Verenigde Staten verhuist?

Wij kunnen uw *vermogen* niet meer *beheren*. Wij mogen dan alle *beleggingen* verkopen waarna wij de opbrengst overboeken naar uw *tegenrekening*. Wij nemen daarna contact met u op om andere mogelijkheden te bespreken.

3. Beleggingsprofielen

Inleiding

Onze beleggingsprofielen

1. Wat is een beleggingsprofiel?
2. Welke beleggingsprofielen gebruiken wij?

Gebruik van uw vermogensbeheerplan

3. Uw vermogensbeheerplan als basis voor het beheer van uw vermogen
  4. Hoe gebruiken wij uw vermogensbeheerplan voor de bewaking van uw portefeuille?
  5. Waar ziet u het actuele verdeling van uw vermogen?
  6. Wat moet u doen als uw persoonlijke situatie verandert?
-

Inleiding

U hebt met UBS maatwerk afspraken gemaakt voor het *beheer* van uw *vermogen*. Deze zijn vastgelegd in uw vermogensbeheerplan. Uiteraard nemen wij deze afspraken over. Wel informeren wij u graag over onze beleggingsprofielen, die vergelijkbaar zijn met het vermogensbeheerplan bij UBS.

In dit hoofdstuk leest u wat een beleggingsprofiel is en welke beleggingsprofielen wij gebruiken voor Vermogensbeheer. Ook ziet u per beleggingsprofiel de kenmerken, zodat u kunt bepalen of u zich er voldoende in herkent. Vervolgens informeren wij u hoe wij uw vermogensbeheerplan en het vergelijkbare beleggingsprofiel gebruiken bij het *beheren* van uw *vermogen* en bij bewaking van de risico's in uw portefeuille. Ten slotte leest u hoe u ervoor kunt zorgen dat uw vermogensbeheerplan blijft passen bij uw persoonlijke situatie.

Onze beleggingsprofielen

1. Wat is een beleggingsprofiel?

Een beleggingsprofiel geeft een indicatie van het risico dat u met uw *beleggingen* loopt. Het geeft ook een indicatie van het rendement dat u met uw *beleggingen* kunt behalen. In de bijlage 'Informatie en voorwaarden bij uw nieuwe rekeningen' bij onze welkom brief leest u met welke van onze beleggingsprofielen de risico- en rendementsverhouding van uw huidige vermogensverdeling zich het beste laat vergelijken.

2. Welke beleggingsprofielen gebruiken wij?

Wij gebruiken zes beleggingsprofielen. Bij elk beleggingsprofiel ziet u een beschrijving van de 'gemiddelde' belegger voor wie dat beleggingsprofiel geschikt is. Met behulp van deze beschrijving kunt u controleren of uw keuze bij u past. Niet alle kenmerken hoeven op uw persoonlijke situatie van toepassing te zijn.

Zeer defensief

Als belegger met een zeer defensief beleggingsprofiel belegt u grotendeels in risicomijdende *beleggingen*, zoals obligaties investment grade en liquiditeiten. U hecht vooral waarde aan een stabiel inkomen uit uw *vermogen*. Vermogensgroei komt op de tweede plaats. Misschien wilt u al op kortere termijn (een deel van) het belegde *vermogen* opnemen. U accepteert in een slecht beleggingsjaar een beperkt negatief rendement op uw belegde *vermogen*.

Defensief

Als belegger met een defensief beleggingsprofiel belegt u vooral in risicomijdende *beleggingen*, zoals obligaties investment grade en liquiditeiten. Ook belegt u deels in risicodragende *beleggingen*, zoals aandelen, obligaties high yield, onroerend goed en grondstoffen. U stelt een stabiele stroom aan inkomsten voorop, maar u streeft ook naar enige vermogensgroei op langere termijn. U accepteert een gematigd negatief rendement in een slecht beleggingsjaar.

Neutraal

Als belegger met een neutraal beleggingsprofiel belegt u zowel in risicomijdende *beleggingen*, zoals obligaties investment grade en liquiditeiten, als in risicodragende *beleggingen*, zoals aandelen, obligaties high yield, onroerend goed en grondstoffen. U hecht zowel aan inkomsten uit uw *vermogen* als aan vermogensgroei op lange termijn. U accepteert een negatief rendement in een slecht beleggingsjaar en u bent zich bewust van de risico's die aan beleggen verbonden zijn.

Gematigd offensief

Als belegger met een gematigd offensief beleggingsprofiel belegt u vooral in risicodragende *beleggingen*, zoals aandelen, obligaties high yield, onroerend goed en grondstoffen. Ook belegt u deels in risicomijdende *beleggingen*, zoals obligaties investment grade en liquiditeiten. U hecht vooral aan vermogensgroei op lange termijn. Inkomen uit *vermogen* is veel minder belangrijk. U accepteert een aanzienlijk negatief rendement in een slecht beleggingsjaar en u bent zich bewust van de risico's die aan beleggen verbonden zijn.

Offensief

Als belegger met een offensief beleggingsprofiel belegt u grotendeels in risicodragende *beleggingen*, zoals aandelen, obligaties high yield, onroerend goed en grondstoffen. U streeft naar vermogensgroei op lange termijn. U neemt bewust een groot risico om daarmee op de langere termijn een hoger rendement te behalen. U accepteert een zeer aanzienlijk negatief rendement in een slecht beleggingsjaar. U hebt veel kennis van en ervaring met risicodragende *beleggingen* en u bent zich zeer bewust van de risico's die daaraan verbonden zijn. U realiseert zich dat u een groot deel van uw *vermogen* kunt verliezen.

Zeer offensief

Als belegger met een zeer offensief beleggingsprofiel belegt u bijna volledig in risicodragende *beleggingen*, zoals aandelen, obligaties high yield, onroerend goed en grondstoffen. U streeft naar vermogensgroei op lange termijn. U neemt bewust een zeer groot risico om daarmee op de langere termijn een hoog rendement te behalen. U accepteert een zeer aanzienlijk negatief rendement in een slecht beleggingsjaar. U hebt veel kennis van en ervaring met risicodragende *beleggingen* en u bent zich zeer bewust van de risico's die daaraan verbonden zijn. U realiseert zich dat u een zeer groot deel van uw *vermogen* kunt verliezen.

Gebruik van uw vermogensbeheerplan

3. Uw vermogensbeheerplan als basis voor het beheer van uw vermogen

Voor een optimale invulling van uw portefeuille zijn expertise en maatwerk essentieel. De afspraken die wij hierover met u hebben gemaakt, zijn vastgelegd in uw vermogensbeheerplan. Op basis van uw vermogensbeheerplan en ons vergelijkbare beleggingsprofiel verdelen wij uw *vermogen* over de verschillende *beleggingen*.

U hebt met ons individuele afspraken gemaakt over het risico dat u kunt en wilt nemen. Bij de verdeling van uw vermogen over de verschillende *beleggingen* houden we rekening met de minimum- en maximumgrenzen per vermogenscategorie, die we met u hebben afgesproken. Deze zogenoemde kapitaalbandbreedtes geven ons voldoende ruimte om in te spelen op gewijzigde omstandigheden op de financiële markten. Tegelijkertijd zorgen zij ervoor dat wij niet meer risico nemen dan we met u hebben afgesproken.

4. Hoe gebruiken wij uw vermogensbeheerplan voor de bewaking van uw portefeuille?

De samenstelling en de waarden van de *beleggingen* in uw portefeuille kunnen wijzigen. Dit kan gebeuren doordat wij voor u transacties hebben gedaan. Maar ook omdat de financiële markten voortdurend in beweging zijn en koersen schommelen. Deze wijzigingen zijn van invloed op de samenstelling van uw portefeuille. Wij controleren daarom voortdurend of de samenstelling van uw portefeuille nog aansluit bij uw vermogensbeheerplan en ons vergelijkbare beleggingsprofiel. Is dit niet meer het geval, dan passen we zo spoedig mogelijk de samenstelling van uw portefeuille aan.

5. Waar ziet u de actuele verdeling van uw vermogen?

U ziet de actuele vermogensverdeling in de rapportages die u elke maand van ons ontvangt.

6. Wat moet u doen als uw persoonlijke situatie verandert?

Verandert er iets in uw financiële of persoonlijke situatie? Dan moet u dit meteen doorgeven aan uw banker. Een verandering in uw situatie kan invloed hebben op de manier waarop u wilt dat wij voor u beleggen of op het doel waarmee u belegt. U kunt bij een verandering denken aan bijvoorbeeld een echtscheiding, ontslag of verhuizing naar de Verenigde Staten van Amerika. Als u ons niets laat weten over een verandering in uw situatie, dan kan het zijn dat wij uw *vermogen beheren* op een manier die niet meer bij u past. Zolang u ons geen informatie geeft over een verandering in uw situatie, gaan wij ervan uit dat de manier waarop u wilt dat wij voor u beleggen en het doel waarmee u belegt nog steeds onveranderd zijn.

4. Directe kosten

Inleiding

Algemeen

1. Welke kosten betaalt u voor vermogensbeheer?

Beheervergoeding

2. Welke beheervergoeding betaalt u voor Vermogensbeheer?

Andere directe kosten

3. Welke andere directe kosten moet u ons betalen?
4. Wat zijn handelskosten?
5. Wat zijn belastinggerelateerde kosten?
6. Hoe rekenen wij uw orders in buitenlandse valuta af?

Indirecte kosten

7. Welke kosten berekent een productontwikkelaar van een belegging?
8. Zijn er indirecte kosten die wij niet laten zien?

Overig

9. Wat gebeurt er als wij de kosten aanpassen?
  10. Wat moet u nog betalen als het beheer van uw vermogen stopt?
  11. Welke btw-regels gelden er voor beleggingsdiensten?
  12. Welke kosten betaalt u voor het terugvorderen van buitenlandse bronbelasting?
-

Inleiding

In dit hoofdstuk leest u alles over de kosten die u moet betalen voor Vermogensbeheer bij Van Lanschot. Kosten beïnvloeden het netto rendement van uw *beleggingen*. Daarom is het belangrijk dat u een goed inzicht hebt in die kosten.

Algemeen

1. Welke kosten betaalt u voor vermogensbeheer?

Voor het beheren van uw *vermogen* en de beleggingsdiensten die daarbij zijn inbegrepen betaalt u ons een beheervergoeding. Daarnaast kan het voorkomen dat u bij een transactie nog eventuele andere kosten moet betalen. Onder 'Andere directe kosten' leest u welke kosten dat zijn. De beheervergoeding en de eventuele andere kosten per transactie zijn directe kosten en betaalt u aan ons.

Naast de directe kosten zijn er ook indirecte kosten. Dit zijn de kosten die de productontwikkelaar van een *belegging* in rekening brengt. Indirecte kosten betaalt u niet rechtstreeks, maar zijn verwerkt in het rendement of de koers van de *belegging*. Onder 'Indirecte kosten' leest u welke kosten dat zijn.

In de rapportages die u van ons ontvangt, vindt u een overzicht met zowel de door u betaalde directe kosten voor onze dienstverlening als een inschatting van de indirecte kosten van de *beleggingen* op uw *vermogensbeheerrekening*. Ook vindt u daarin een verdere uitleg van de kosten en een illustratie van de invloed van de kosten op uw rendement.

Beheervergoeding

2. Welke beheervergoeding betaalt u voor Vermogensbeheer?

Voor het *beheren* van uw *vermogen* en de beleggingsdiensten die daarbij zijn begrepen betaalt u ons een beheervergoeding. De hoogte van deze beheervergoeding is op dit moment gelijk aan de beheervergoeding die u met UBS hebt afgesproken in bijlage 3 van uw *overeenkomst*. Totdat we andere afspraken met u maken, hanteren we dezelfde tarieven als die u gewend bent bij UBS. De beheervergoeding is volledig belast met 21% BTW. Soms geldt hiervoor een vrijstelling. In punt 11 van dit hoofdstuk leest u daar meer over.

Andere directe kosten

3. Welke andere directe kosten moet u ons betalen?

Naast de beheervergoeding moet u soms per transactie nog een aantal andere directe kosten betalen.

- Kosten die wij apart aan productontwikkelaars van *beleggingen* moeten betalen, zoals handelskosten.
- Eventuele overige kosten en belastingen die derden in rekening brengen in verband met het beheer.
- Leveringskosten bij overboeken op uw verzoek van uw portefeuille naar een andere bank.
- Kosten voor het omrekenen van buitenlandse valuta naar euro (valutakosten).

In de punten hieronder lichten we de handelskosten, belastinggerelateerde kosten en valutakosten verder toe.

4. Wat zijn handelskosten?

Handelskosten zijn kosten (waaronder toe- en uittreedkosten) die wij moeten betalen aan productontwikkelaars van *beleggingen*, zoals bijvoorbeeld beleggingsfondsen en gestructureerde producten. Deze kosten zijn opgenomen in de prospectus van het beleggingsfonds of gestructureerde product. Meestal zijn deze kosten verwerkt in de aan- of verkoopkoers van de *belegging*. Brengt de productontwikkelaar deze kosten apart in rekening? Dan berekenen wij deze afzonderlijk aan u door. Handelskosten zijn vrijgesteld van btw.

5. Wat zijn belastinggerelateerde kosten?

Hieronder vindt u een overzicht van de meest voorkomende belastingen en belastinggerelateerde kosten van een aantal landen. Belastinggerelateerde kosten zijn vrijgesteld van btw.

Btw

De beheervergoeding is belast met btw. U betaalt over de beheervergoeding het hoge btw-tarief van 21%. Meer informatie over de btw-regels die gelden voor beleggingsdienstverlening leest u bij punt 11 in dit overzicht.

Stamp duty

Stamp duty is een belasting die onder meer Engeland en Ierland heffen bij transacties in *beleggingen*. Hierop hebben wij geen invloed. De ingehouden stamp duty van uitsluitend onderstaande landen moet u aan ons betalen.

- Engeland: 0,5% over het gehele aankoopbedrag
- Ierland: 1,0% over het gehele aankoopbedrag

Financiële transactiebelasting (FTT)

Op 1 augustus 2012 heeft de Franse overheid een FTT ingevoerd. In navolging van Frankrijk heeft ook Italië besloten om vanaf 1 maart 2013 eenzelfde soort FTT in te voeren. In eerste instantie alleen voor aandelen (of voor op aandelen lijkende waarden) en sinds 1 juli 2013 ook voor derivaten. Hierna kunt u lezen hoe Frankrijk en Italië deze kosten berekenen.

Frankrijk

Bij aankopen (of in het geval van uitoefening van een optie, de verkrijging) van *beleggingen* moet u 0,3% betalen over het gehele aankoopbedrag. De *beleggingen* waarover deze belasting wordt geheven zijn onder meer:

- aandelen van ondernemingen die hun hoofdvestiging in Frankrijk hebben en een marktwaarde van meer dan 1 miljard euro (gemeten op 1 januari in het jaar waarin de transactie wordt verricht); en
- andere op bovengenoemde aandelen lijkende *beleggingen*, zoals certificaten van aandelen, stemrechtcertificaten en converteerbare obligaties.

Italië

Bij aankopen op een *beurs* van aandelen of op aandelen lijkende *beleggingen* moet u 0,12% betalen over het gehele aankoopbedrag. Doet u een aankoop buiten een *beurs* om? Dan betaalt u kosten van 0,22% over het gehele aankoopbedrag. In ons Orderuitvoeringsbeleid staat dat wij aandelen via een *beurs* kopen. Deze hogere kosten zijn daardoor niet op uw transacties van toepassing. De *beleggingen* waar deze belasting over wordt geheven zijn onder meer:

- aandelen van ondernemingen die hun hoofdvestiging in Italië hebben en een marktwaarde van meer dan 500 miljoen euro (gemeten op 1 december in het voorgaande jaar); en
- andere op bovengenoemde aandelen lijkende *beleggingen*, zoals certificaten van aandelen, stemrechtcertificaten en converteerbare obligaties.

Voor derivaten moeten u en uw tegenpartij kosten betalen. Daarnaast wordt in het geval u een optie uitoefent, de verkrijging van de *beleggingen* ook belast voor 0,12% over het gehele verkrijgingsbedrag (aantal *beleggingen* x beurskoers).

6. Hoe rekenen wij uw orders in buitenlandse valuta af?

Kopen of verkopen wij voor u een *belegging* die een andere valuta heeft dan de euro? Dan rekenen wij de order om naar de euro. De valutakoers die we gebruiken bij de afrekening van uw koop- of verkooptransactie wordt een aantal keer per dag vastgesteld en is de actuele koers die in het systeem op dat moment beschikbaar is, plus of min een aantal pips.

Pip is de afkorting van ‘percentage in point’. De meest valutakoersen noteren in vier cijfers achter de komma. De kleinst mogelijke verandering van een valutakoers is de verandering van één punt van het laatste cijfer achter de komma. Die verandering wordt pip genoemd. Een verandering van de USD koers van 1.0640 naar 1.0641 is bijvoorbeeld 1 pip. Een verandering in de SEK koers van 9.4260 naar 9.4270 is 10 pips.

Bij een kooporder trekken wij het aantal pips van de koers af. Bij een verkooporder tellen wij het aantal pips bij de koers op. Het aantal pips dat wij aftrekken of optellen is een vergoeding voor het risico dat wij lopen bij de valutatransactie, de kosten en het onderhoud van het systeem dat we gebruiken en een winstopslag.

In de tabel ziet u per buitenlandse valuta hoeveel pips we bij de koers aftrekken of optellen. Dit zijn de valuta die we op dit moment het meest gebruiken.

Aantal pips per buitenlandse valuta

Valuta	Aantal pips
CHF	10
GBP	10
NOK	50
SEK	50
USD	10

Bij een valutatransactie lopen wij risico, omdat we achteraf de buitenlandse valuta zelf nog moeten kopen of verkopen. De koers die we daarbij krijgen, wijkt vaak af van de koers waartegen wij voor u de koop of verkoop hebben afgerekend.

De valutakosten die wij in rekening brengen ziet u terug op uw (digitale) transactienota. Ook ziet u de valutakosten in uw rapportage.

Indirecte kosten

7. Welke kosten berekent de productontwikkelaar van een belegging?

De makers of productontwikkelaars van *beleggingen* berekenen ook kosten. Het gaat hier vooral om beleggingsfondsen en gestructureerde producten. Deze kosten worden niet rechtstreeks bij u in rekening gebracht, maar zijn verwerkt in het rendement of de koers van de *belegging*. Deze indirecte kosten bij *beleggingen* bestaan onder meer uit de management fee, administratiekosten, accountantskosten, vergunningen, belastingen, transactiekosten van *beleggingen* en de bewaarvergoeding.

Productontwikkelaars van *beleggingen* zijn verplicht om alle kosten te tonen in een officieel document, een *EBi* of een *Eid*. In het *Eid* kunt u de totale kosten zien die gedurende de looptijd van de *belegging* in rekening worden gebracht (u ziet de kosten uitgedrukt in een geldbedrag en in procenten). In de *EBi* ziet u de lopende kosten in procenten op jaarbasis van een beleggingsfonds. De lopende kosten van een beleggingsfonds worden ook wel On going charges figure (OCF) genoemd.

Wij tonen deze indirecte kosten in uw rapportage. Ook laten wij de invloed zien van de kosten op het rendement van uw portefeuille. De procentuele kosten op jaarbasis van iedere *belegging* kunt u zien bij het portefeuilleoverzicht. Met behulp van deze kosten per *belegging* berekenen we ook de indirecte kosten over de gehele portefeuille op jaarbasis. Voor die berekening hanteren we de aanname dat de samenstelling van de portefeuille vanaf rapportagedatum het hele jaar ongewijzigd blijft. Daarom blijft de opgave van de indirecte kosten altijd een schatting. Een verdere toelichting vindt u in de rapportage zelf.

8. Zijn er indirecte kosten die wij niet laten zien?

Over de transacties die wij voor u doen, brengen wij geen transactieprovisie in rekening. De koers die u betaalt is de koers die wij voor u op de markt hebben gerealiseerd. Echter, bij transacties kunnen op het moment van handel de bied- en de laatkoers op de markt van elkaar verschillen. Er kan dan sprake zijn van transactiekosten. Dit is niet hetzelfde als de valutakosten beschreven onder punt 6. van dit hoofdstuk. Of er sprake is van transactiekosten is afhankelijk van onder andere de markt, de verhouding tussen vraag en aanbod en de relatieve omvang van de transactie. Wij kunnen deze kosten daarom niet vooraf en niet achteraf laten zien.

Overig

9. Wat gebeurt er als wij de kosten aanpassen?

Wij mogen de kosten voor Vermogensbeheer op elk moment aanpassen. Ook kunnen wij de manier waarop wij de beheervergoeding berekenen aanpassen. Wij laten u dat minimaal 30 dagen voordat de aanpassing ingaat, weten. Bent u het niet eens met een aanpassing? Dan kunt u de *overeenkomst* opzeggen door ons een ondertekende brief te sturen.

10. Wat moet u nog betalen als het beheer van uw vermogen stopt?

Zijn wij gestopt met het *beheren* van uw *vermogen*? Dan moet u nog rekening houden met de volgende kosten.

Beheervergoeding

Als het *beheer* is gestopt, moet u over het lopende kwartaal nog beheervergoeding betalen. Wij berekenen de beheervergoeding over het aantal dagen vanaf het begin van het lopende kwartaal tot en met de datum waarop wij het *beheer* hebben stopgezet.

Kosten per transactie

Hebben wij vóórdat het *beheer* is stopgezet nog aan- of verkoopopdrachten voor uw *beleggingen* gegeven? Dan betaalt u hiervoor alleen de eventuele andere kosten per transactie die u ook bij *beheer* zou moeten betalen. Zie voor deze andere kosten punt 3 van dit hoofdstuk.

Hebt u ons bij opzegging van de *overeenkomst* opdracht gegeven om (een deel van) uw *beleggingen* te verkopen? Dan berekenen wij bij de uitvoering van deze orders 0,30% per transactie. Deze zogenoemde variabele kosten zijn vrijgesteld van btw.

Kosten voor het wegboeken van uw portefeuille

Wilt u uw portefeuille na opzegging van de *overeenkomst* overboeken naar een andere bank? Dan betaalt u voor de girale leveringen van *beleggingen* van uw beleggingsdepot bij ons naar een beleggingsdepot bij een andere bank. Deze kosten berekenen wij per *belegging* (titel). Het maakt daarbij niet uit of de levering naar een bank binnen of buiten Europa plaatsvindt. De kosten bedragen:

- € 18,15 (incl. btw) voor een *belegging* die op een *beurs* binnen Europa genoteerd is,
- € 24,20 (incl. btw) voor een *belegging* die op een *beurs* buiten Europa genoteerd is,
- € 60,50 (incl. btw) voor een *belegging* die niet-beursgenoteerd is.

Voor een overboeking van uw beleggingsdepot naar een ander beleggingsdepot bij Van Lanschot of haar dochter-ondernemingen betaalt u geen kosten.

11. Welke btw-regels gelden er voor beleggingsdiensten

Over diensten die een bank levert in Nederland is in principe btw verschuldigd. Uitzondering hierop zijn de diensten die zijn vrijgesteld van btw, zoals bepaalde diensten met betrekking tot *beleggingen*, collectieve fondsen, kredietverlening en betalingsverkeer. Als in deze *aanvullende voorwaarden* achter een kostenpost staat dat het inclusief btw is, dan zijn de kosten in beginsel belast met 21% btw en is de btw bij de prijs inbegrepen.

Nederlandse btw is in beginsel alleen verschuldigd als de dienst in Nederland plaatsvindt. In bepaalde gevallen is de dienst ook belast als deze binnen de EU wordt verricht aan een particulier. In geval van internationale dienstverlening moet daarom voor de toepassing van de btw-wetgeving nader worden beoordeeld waar de dienst plaatsvindt. Om te bepalen of een dienst volgens de btw-wetgeving in Nederland plaatsvindt (en een bank dus btw in rekening moet brengen), gelden de volgende hoofdregels.

Diensten business-to-business

Als een bank de dienst verleent aan een ondernemer met een btw-identificatienummer, dan is de plaats van dienst het land waar deze ondernemer is gevestigd. De btw-wetgeving van dat land is dan van toepassing. Stel, wij verlenen een btw-plichtige dienst aan een ondernemer in Engeland. Dan is de btw-wetgeving van Engeland van toepassing. Op de factuur staat dan 'reverse charge'. Dit betekent dat door de ondernemer in Engeland Engelse btw moet worden afgedragen.

Diensten business-to-consumer

Verleent een bank een dienst aan een particuliere klant of vennootschap die voor de btw niet als ondernemer kwalificeert (geen btw-identificatienummer)? Dan is de plaats van dienst het land waar de dienstverlener is gevestigd van toepassing. In dit geval vindt de dienst plaats in Nederland en brengen wij Nederlandse btw in rekening. Deze regel geldt alleen als de (particuliere) afnemer van de dienst in de Europese Unie woont of is gevestigd. Woont de afnemer niet in de Europese Unie? Dan is er geen Nederlandse btw verschuldigd. Stel, wij verlenen een btw-plichtige dienst aan een particuliere klant die in Frankrijk woont. Dan is de plaats van dienst Nederland en wordt Nederlandse btw in rekening gebracht.

12. Welke kosten betaalt u voor het terugvorderen van buitenlandse bronbelasting?

De kosten voor het terugvorderen van buitenlandse dividendbelasting over dividenden die betaalbaar zijn gesteld vanaf 1 januari 2014, zijn inbegrepen in de beheervergoeding. Voor het terugvorderen van buitenlandse dividendbelasting, betaalbaar gesteld vóór 1 januari 2014 moet u wel kosten betalen. Deze kosten zijn dan 5% over het terug te vorderen bedrag, met een minimum van € 20,- per regel. Voor extra activiteiten berekenen wij een uurtarief van € 150,-. Meer informatie over het terugvorderen van buitenlandse bronbelasting leest u in hoofdstuk 5 van deze *aanvullende voorwaarden*.

5. Overige voorwaarden

Inleiding

Soorten beleggers

1. Welke verschillende soorten beleggers kennen wij?

Bewaring en administratie

2. De bewaring en administratie van uw beleggingen
3. Waardering van uw beleggingen
4. Bewaart een derde namens ons uw beleggingen?
5. Wij mogen weigeren om bepaalde beleggingen voor u te bewaren.
6. Wat is een class action?

Geven en uitvoeren van opdrachten

7. Hoe geeft u ons een opdracht?
8. Welke opdrachten voeren wij niet uit?
9. Hoe voeren wij opdrachten voor u uit?
10. Hoe verwerken wij de uitgevoerde opdrachten voor u?

Overige informatie

11. Wie is er verantwoordelijk?
  12. Hoe kunt u buitenlandse bronbelasting terugvorderen?
  13. Wat moet u doen als u belegt in Amerikaanse beleggingen?
-

Inleiding

In dit hoofdstuk leest u welke afspraken wij nog meer met elkaar maken. Deze gaan onder meer over het soort belegger dat u bent en wat u moet doen als er iets verandert in uw persoonlijke situatie. Verder kunt u lezen hoe wij uw *beleggingen* administreren en bewaren. Ook spreken wij af hoe wij contact hebben met elkaar.

Soorten beleggers

1. Welke verschillende soorten beleggers kennen wij?

In de *wet* staan verschillende soorten beleggers genoemd. Per soort is voorgeschreven welk niveau van bescherming de belegger moet krijgen. Deze bescherming houdt niet in dat de belegger wordt beschermd tegen koersverlies. De *wet* gaat vooral over de hoeveelheid en inhoud van de informatie die wij moeten geven aan de belegger. Volgens de *wet* kennen wij de volgende soorten beleggers:

- niet-professioneel,
- professioneel,
- in aanmerking komende tegenpartij, zoals sommige verzekeraars, beleggingsfondsen of banken.

In uw *overeenkomst* bent u aangemerkt als 'niet-professionele belegger'. U valt daarmee in de categorie waarvoor de hoogste bescherming geldt. Valt u in de categorie professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij? Dan hebt u minder bescherming. Wij bevestigen dat aan u met een brief. U kunt maar in één categorie worden ingedeeld. Het maakt daarbij niet uit of u één of meerdere rekeningen hebt. Wij kunnen u niet per beleggingsdienst die we u verlenen, per opdracht of per soort belegging indelen in een andere categorie. Als u meer of minder bescherming wilt, dan kunt u ons één keer vragen om u in te delen in een andere categorie. Wij mogen zelf beslissen of we wel of niet akkoord gaan met uw verzoek. We keuren een verzoek om minder bescherming alleen goed, als u aan alle voorwaarden voldoet die worden genoemd in de *wet*. Wij bevestigen dat aan u met een brief.

Bewaring en administratie

2. De bewaring en administratie van uw beleggingen

Wanneer u een *vermogensbeheerrekening* opent, geeft u ons de opdracht om:

- uw *beleggingen* voor u te bewaren,
- administratieve en overige beheerhandelingen te verrichten die met uw *beleggingen* te maken hebben,
- uw *beleggingen* op uw *vermogensbeheerrekening* te administreren.

Er zijn verschillende administratieve beheerhandelingen (wij noemen dit ‘corporate actions’) die met uw *beleggingen* te maken hebben.

- Het innen van rentebedragen, aflossingen en dividenden.
- Het uitoefenen en kopen van claimrechten (ook wel claims genoemd) in het geval van een claimemissie.
- Het verrichten van conversiehandelingen; dit zijn handelingen die wij voor u kunnen uitvoeren in bepaalde situaties, bijvoorbeeld bij het ingaan op een openbaar bod, het omwisselen van warrants of converteerbare obligaties in aandelen, het laten uitkeren van keuzedividend in aandelen of in geld en dergelijke.
- Het registreren van uw *belegging*, waardoor u bijvoorbeeld kunt deelnemen aan een aandeelhoudersvergadering. U behoudt zelf het stemrecht over uw *beleggingen*. Wij stemmen niet namens u.
- Het administratief verwerken van de gevolgen van een overname of fusie van de uitgever van uw *belegging*.

Wij mogen voor uw rekening en risico derden inschakelen bij de bewaring van uw *beleggingen*, zoals een buitenlandse bank of centrale bewaarinstelling. Wij kiezen die derden zorgvuldig. Als die keuze zorgvuldig is gedaan en u lijdt toch schade, dan zijn wij daarvoor niet aansprakelijk. Natuurlijk helpen wij u de schade zoveel mogelijk te beperken.

Giraal systeem

De *beleggingen* die u bij ons bewaart zijn meestal opgenomen in het girale systeem. Daardoor kunnen wij ze niet gemakkelijk individueel bepalen. U hebt geen recht op een individueel bepaalbaar financieel instrument, maar op een financieel instrument van dezelfde soort. Wij kunnen een andere afspraak maken, maar alleen als dat mogelijk is. Wij houden in onze administratie bij welke *beleggingen* van u zijn, maar niet de nummers. Dat doen wij alleen als u *beleggingen* hebt waarbij bijzondere rechten horen en pas als u ons daarom hebt gevraagd en het bijhouden van een nummerregistratie voor ons mogelijk is.

3. Waardering van uw beleggingen

Wij gebruiken bij de waardering van de *beleggingen* in uw portefeuille, als deze beschikbaar is, de slotkoers van de laatste handelsdag op de *beurs* waar het product officieel genoteerd staat. Als deze slotkoers niet beschikbaar is, maken we gebruik van de biedkoers van dezelfde beursplaats. Is ook de biedkoers niet bekend? Dan raadplegen wij alternatieve bronnen, zoals andere beurzen of de uitgevende instelling. De bron is niet zichtbaar op uw portefeuilleoverzichten.

4. Bewaart een derde namens ons uw beleggingen?

Bij bewaring van uw *beleggingen* door een derde worden die *beleggingen* voor uw rekening en risico bewaard in een algemeen effectendepot op onze naam. Deze derde doet ook voor uw rekening en risico de administratie van uw *beleggingen*. Ook die derde is niet verplicht de nummers van uw *beleggingen* te administreren. Rente en uitkeringen over uw *beleggingen* die wij van de derde ontvangen, geven we aan u.

5. Wij mogen weigeren om bepaalde beleggingen voor u te bewaren.

Wij mogen weigeren om bepaalde *beleggingen* voor u te bewaren. Wij hoeven hier geen reden voor te geven. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn als u uw *beleggingen* van een andere bank wilt overboeken naar ons. Niet alle *beleggingen* passen binnen ons beleggingsbeleid. Heeft die andere bank uw *beleggingen* naar ons overgeboekt om deze voor u te bewaren en hebt u op dat moment nog geen *overeenkomst* getekend? Dan retourneren we al uw *beleggingen* na vijf werkdagen aan de leverende bank. Tenzij u binnen die termijn alsnog een *overeenkomst* hebt ondertekend.

6. Wat is een class action?

Een class action is een juridische procedure die gevoerd wordt door een groep beleggers die belegd hebben in een bepaalde *belegging*. Meestal wordt een class action gevoerd tegen de uitgevende instelling van die *belegging*. Is er een class action of een (juridische) procedure die vergelijkbaar is met een *belegging* die u hebt? Dan hoeven wij u dit niet te laten weten. Wij bepalen zelf wanneer we deze informatie wel aan u doorgeven. We zijn niet aansprakelijk voor schade die hierdoor ontstaat, behalve als we zelf een grote fout hebben gemaakt of als we de schade met opzet hebben veroorzaakt.

Geven en uitvoeren van opdrachten

7. Hoe geeft u ons een opdracht?

Beheer van uw vermogen

Door ondertekening van de *overeenkomst* hebt u UBS opdracht gegeven om uw *vermogen* voor u te *beheren*. Van Lanschot heeft de uitvoering van de *overeenkomst* overgenomen van UBS. U neemt zelf geen aan- of verkoopbeslissingen. Voor uw rekening en risico nemen wij deze beslissingen voor u. Wij starten met het *beheren* van uw *vermogen* zodra uw *vermogen* op uw *vermogensbeheerrekening* bij ons is bijgeschreven.

Overschrijven van geld naar uw vermogensbeheerrekening

Wilt u geld overschrijven naar uw *vermogensbeheerrekening*? Zorgt u dan voor voldoende saldo op uw *tegenrekening*. Daarna geeft u uw banker opdracht het gewenste bedrag over te schrijven naar uw *vermogensbeheerrekening*.

Opnemen van geld van uw vermogensbeheerrekening

Als u geld wilt opnemen van uw *vermogensbeheerrekening*, dan geeft u dit door aan uw banker. U kunt zelf geen geld overschrijven van uw *vermogensbeheerrekening*. Het minimale bedrag dat u kunt opnemen is € 10.000,-. Het resterende *vermogen* op uw *vermogensbeheerrekening* moet na de opname nog € 80.000,- of meer bedragen. Is dit niet het geval? Dan kan de dienstverlening Vermogensbeheer voor die rekening niet worden voortgezet.

Geeft u uw opdracht door per e-mail? Dan neemt u de risico's voor uw rekening die verbonden zijn aan het doorgeven van opdrachten op deze manier. U kunt hierbij denken aan het risico dat wij uw opdracht niet tijdig opmerken, waardoor u mogelijk niet op tijd over uw geld beschikt.

8. Welke opdrachten voeren wij niet uit?

Beheer van uw vermogen

Zolang wij uw *vermogen* voor u *beheren*, mag u ons geen opdracht geven om bepaalde *beleggingen* aan te kopen of te verkopen of om deze over te boeken naar een andere rekening. Deze opdrachten nemen wij niet in behandeling.

Overschrijven van geld naar uw vermogensbeheerrekening

Staat er onvoldoende geld op uw *tegenrekening* om uw opdracht uit te voeren? Dan voeren wij de opdracht pas uit als het saldo toereikend is. Wij nemen daarover contact met u op.

Opnemen van geld van uw vermogensbeheerrekening

Geeft u ons opdracht om minder dan € 10.000,- van uw *vermogensbeheerrekening* over te maken naar uw *tegenrekening*? Dan voeren wij uw opdracht niet uit. Het kan ook zijn dat de opdracht om een andere reden niet acceptabel is, bijvoorbeeld omdat deze onvolledig of onduidelijk is. Ook in dat geval voeren wij uw opdracht niet uit. Wij nemen in deze gevallen contact met u op.

Het resterende *vermogen* op uw *vermogensbeheerrekening* moet na de opname nog € 80.000,- of meer bedragen. Is dit niet het geval? Dan kunnen wij de dienstverlening Vermogensbeheer voor die rekening niet voort zetten. Wij nemen dan contact met u op om na te gaan wat uw bedoeling is.

9. Hoe voeren wij opdrachten voor u uit?

Beheer van uw vermogen

Wij willen voor onze klanten het best mogelijke resultaat bereiken als wij voor hen een bepaalde *belegging* aan- of verkopen. Hiervoor hebben wij een beleid opgesteld. Wij noemen dit het Orderuitvoeringsbeleid. U kunt dit beleid lezen in hoofdstuk 7 van deze *aanvullende voorwaarden*.

Aan- en verkopen die wij voor u doen, mogen wij combineren met onze opdrachten voor andere klanten. Wij doen dit alleen als het niet nadelig is voor u, maar dit kunnen we niet garanderen. Wij houden hierbij onder meer rekening met de waarschijnlijkheid van uitvoering van de gecombineerde opdracht en de omvang ervan.

Overschrijven van geld naar uw vermogensbeheerrekening

Schrijft u een bedrag van € 10.000,- of meer over naar de *vermogensbeheerrekening*? Dan beleggen wij dit geld binnen vijf werkdagen voor u. Wij verdelen en beleggen dit geld in lijn met uw vermogensbeheerplan. Zolang nog niet alle aankopen zijn verwerkt, kan de vermogensverdeling afwijken van uw vermogensbeheerplan. Ook kunnen wij besluiten een deel van het geld in liquiditeiten aan te houden op uw *vermogensbeheerrekening*. Dit betekent dat niet altijd het hele overgeschreven bedrag zal worden belegd.

Opnemen van geld van uw vermogensbeheerrekening

Wilt u geld opnemen van uw *vermogensbeheerrekening*? Dan verkopen wij voor uw rekening en risico de *beleggingen* die nodig zijn voor het bedrag dat u wilt opnemen. Hierbij zorgen wij ervoor dat de verdeling van uw *vermogen* in lijn blijft met de beleggingsafspraken die we met u hebben gemaakt. Door de opname kan de vermogensverdeling tijdelijk afwijken van de beleggingsafspraken. Vinden we uw opdracht niet duidelijk genoeg? Dan vragen we om meer informatie. We mogen intussen wachten met het uitvoeren van uw opdracht, totdat we de gevraagde informatie hebben gekregen. Wij zijn niet aansprakelijk voor schade die hierdoor kan ontstaan.

Wij nemen uw opdracht zo spoedig mogelijk in behandeling. De verwerkingstijd is afhankelijk van de *beleggingen* die voor uw opname moeten worden verkocht. In de meeste gevallen is uw geld binnen twee weken beschikbaar. Moeten er echter ook *beleggingen* worden verkocht die beperkt verhandelbaar zijn, de zogenoemde alternatieve *beleggingen*? Dan kan het een aantal maanden duren voordat het hele opnamebedrag beschikbaar is. Zodra het opnamebedrag beschikbaar is, schrijven wij dit over van uw *vermogensbeheerrekening* naar uw vaste *tegenrekening*.

10. Hoe verwerken wij de uitgevoerde opdrachten voor u?

Uw geld en uw *beleggingen* staan geadmistreerd op uw *vermogensbeheerrekening*. Voor uw rekening en risico kopen of verkopen wij *beleggingen*. Als wij *beleggingen* voor u aankopen dan schrijven wij deze bij op uw *vermogensbeheerrekening*. Tegelijkertijd schrijven wij het bedrag dat u moet betalen van de *vermogensbeheerrekening* af. Verkopen wij *beleggingen* voor u? Dan schrijven wij deze af van uw *vermogensbeheerrekening*. Het bedrag waar u recht op hebt, schrijven wij bij op uw *vermogensbeheerrekening*.

U geeft ons toestemming om van uw *vermogensbeheerrekening* af te schrijven:

- alle kosten die u moet betalen en
- alle *beleggingen* die u moet leveren als een opdracht tot verkoop van *beleggingen* wordt uitgevoerd.

Wij zorgen ervoor dat er altijd genoeg geld op uw *vermogensbeheerrekening* staat om de aankoopopdrachten te kunnen uitvoeren of om andere werkzaamheden uit te voeren die horen bij uw *beleggingen*.

Overige informatie

11. Wie is er verantwoordelijk?

De werkzaamheden die wij verrichten in verband met de beleggingsdiensten die wij aan u verlenen, zijn voor uw risico en komen voor uw rekening. Dat geldt niet als we iets anders met u hebben afgesproken. Wij zijn verplicht ons best te doen om aan alle verplichtingen te voldoen die staan beschreven in deze *aanvullende voorwaarden* en de overeenkomsten die daarmee te maken hebben.

Wij zijn niet aansprakelijk voor schade die u lijdt doordat u belegt, zoals waardedaling van uw *beleggingen* of winst die u misloopt. Behalve als vast komt te staan dat wij de schade met opzet hebben veroorzaakt of als u schade hebt door een fout waarvoor wij verantwoordelijk zijn (toerekenbare tekortkoming). Is er een andere partij aan wie wij schade moeten vergoeden die zij geleden heeft als gevolg van beleggingsdiensten die we aan u hebben verleend? Dan moet u ons die schade betalen. Dat geldt alleen als juridisch komt vast te staan dat wij die schade aan een derde moeten vergoeden.

Soms kunnen we een opdracht namens u niet meteen uitvoeren, bijvoorbeeld als het ordersysteem het niet doet of als het druk is op de *beurs*. Wij zijn dan niet aansprakelijk voor schade die daardoor ontstaat, behalve als wij de schade met opzet hebben veroorzaakt of als de schade ontstaat door een grote fout van ons.

12. Hoe kunt u buitenlandse bronbelasting terugvorderen?

Vaak betaalt u over buitenlandse dividend- en rente-inkomsten een bronbelasting. Nederland heeft met bepaalde landen een belastingverdrag gesloten. Op basis daarvan kunt u deze bronbelasting terugvragen. Voor de landen Duitsland, Frankrijk, Zwitserland, België en Spanje kunt u ons machtigen om de hele terugvorderingsprocedure voor u te regelen. Op basis van een eenmalige machtiging en de condities van het belastingverdrag vorderen wij jaarlijks de belasting voor u terug. De condities hiervoor leest u in de machtiging. Onder een vastgesteld bedrag per individueel fonds vorderen wij de bronbelasting niet terug. Het minimumbedrag dat u kunt terugvorderen bedraagt € 100,- per regel na aftrek van externe kosten. Voor stichtingen en verenigingen zonder winstoogmerk, religieuze instellingen, ANBI's en stichtingen administratiekantoor vorderen wij geen Franse bronbelasting terug. Uitzondering hierop is een stichting pensioenfonds.

Het terugvorderen van bronbelasting kan vaak moeizaam verlopen. Soms vraagt de buitenlandse fiscale autoriteit aanvullende informatie of verzwaart zij condities. Als wij de terugvordering opstarten, dan kunnen wij geen garantie geven voor het slagen ervan. Terugvordering is alleen mogelijk als derden bij de bewaring van fondsen dit ondersteunen.

De machtiging vervalt bij het beëindigen van de *overeenkomst*. Na het beëindigen van de *overeenkomst* vorderen wij de bronbelasting nog één keer voor u terug. Daarna stoppen wij met deze service. Bronbelasting die we eerder voor u hebben teruggevorderd, boeken wij na ontvangst nog wel aan u door. Hiervoor moet uw tegenrekening bij ons bekend zijn.

Vrijstelling aan de bron

Voor de Verenigde Staten en Canada hebben wij vrijstelling aan de bron verkregen (zie ook bij punt 13 in dit hoofdstuk). Dat betekent dat u op het dividend voor deze landen minder of geen belasting hoeft af te dragen. Dit is afhankelijk van onder andere het belastingverdrag, uw (fiscale) status en ingezetenschap. Voor andere landen kennen wij geen vrijstelling. Voor Duitsland, Frankrijk, Zwitserland, België en Spanje geldt dat wij bronbelasting uitsluitend kunnen terugvorderen op basis van het belastingverdrag.

13. Wat moet u doen als u belegt in Amerikaanse beleggingen?

Wij hebben een overeenkomst gesloten met de Amerikaanse belastingdienst op basis waarvan wij een verlaagd belastingtarief in mogen houden op uitkeringen (dividenden en rentecoupons) over Amerikaanse *beleggingen*. Of dat verlaagde tarief kan worden ingehouden en de hoogte daarvan is afhankelijk van het land waar u woont en van de vraag of u 'US-person' bent. Wilt u weten of u 'US-person' bent? Dan adviseren wij u contact op te nemen met uw fiscaal adviseur. Op grond van de afspraken met de Amerikaanse belastingdienst zijn wij verplicht u als 'US-person' of als 'niet-US-person' te identificeren.

Hebt u Amerikaanse *beleggingen* en bent u bij ons bekend als 'niet-US-person'? Dan brengen wij het verlaagde belastingtarief automatisch bij u in rekening volgens het tarief dat van toepassing is op het land waar u woont. Wij adviseren u altijd advies in te winnen bij een fiscaal adviseur als u twijfelt over uw fiscale status. Wij kunnen en zullen dat niet beoordelen en gaan wat uw fiscale status betreft af op uw informatie.

Hebt u Amerikaanse *beleggingen* en bent u bij ons bekend als 'US-person'? Dan brengen wij het verlaagde belastingtarief niet automatisch bij u in rekening. Om voor het verlaagde belastingtarief in aanmerking te komen moet u een formulier invullen dat de Amerikaanse belastingdienst heeft voorgeschreven (nu heet dat een W-9 formulier) en naar ons opsturen. Ook in dat geval adviseren we u altijd advies in te winnen bij een fiscaal adviseur als u twijfelt over uw fiscale status. Wij kunnen en zullen niet beoordelen of u een 'US-person' bent of niet en gaan wat uw fiscale status betreft af op uw informatie. U bent ook zelf verantwoordelijk voor de juiste invulling van het W-9 formulier. U geeft ons toestemming om het W-9 formulier door te sturen aan de Amerikaanse belastingdienst en/of naar een instantie die voor ons optreedt om de bronbelasting op Amerikaanse *beleggingen* in te houden.

Stelt u ons onvoldoende in staat om te bepalen of u 'US-person' bent of niet? Dan hebben wij het recht om het geldende hoge tarief aan belasting in te houden over de uitkeringen over Amerikaanse *financiële instrumenten*. Ook hebben wij in dat geval het recht uw Amerikaanse *beleggingen* te verkopen als wij dat nodig vinden. De kosten en de risico's in verband met zo'n verkoop zijn voor uw rekening. Wij houden geen rekening met de brutoverkoopopbrengst en de belasting die u daarover moet betalen. Wij zijn verplicht de Amerikaanse belastingdienst op verzoek inzage te geven in uw dossier bij ons.

6. Kenmerken en risico's van beleggen en verschillende beleggingen

---

Inleiding

Algemeen

1. Wat zijn de algemene risico's van beleggen?

Kenmerken en risico's van aandelen

2. Wat zijn kenmerken van aandelen?
3. Wat zijn risico's van aandelen?
4. Hoe kunt u beleggen in aandelen?
5. Complexe en niet-complexe aandelen

Kenmerken en risico's van obligaties

6. Wat zijn kenmerken van obligaties?
7. Wat zijn risico's van obligaties?
8. Hoe kunt u beleggen in obligaties?
9. Waarom is de kredietstatus (rating) belangrijk?
10. Complexe en niet-complexe obligaties

Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen

11. Wat zijn kenmerken van beleggingsfondsen?
12. Wat zijn risico's van beleggingsfondsen?
13. Hoe kunt u beleggen in beleggingsfondsen?
14. Complexe en niet-complexe beleggingsfondsen

Overig

15. Zijn er nog andere soorten beleggingen?
-

Inleiding

Bij Vermogensbeheer nemen wij de beleggingsbeslissingen voor u. Dit doen we voor uw rekening en risico. Daarom is het belangrijk dat u de risico's van de verschillende *beleggingen* begrijpt. Om de kenmerken en risico's van de verschillende *beleggingen* te begrijpen kunt u het beste de specifieke informatie lezen van de *belegging* waarin wij voor u beleggen, zoals het prospectus, de *EBi*, het *Eid* en de brochure.

Aan alle vormen van beleggen zijn in meer of mindere mate risico's verbonden. U moet alleen uw *vermogen* in risicovolle *beleggingen* laten beleggen, als u het (eventuele) verlies kunt en wilt dragen en u zich echt goed bewust bent van de risico's. Als u de risico's van beleggen niet begrijpt, moet u uw *vermogen* niet laten beleggen.

U vindt hier een beschrijving van de algemene risico's van beleggen. Verder vindt u uitleg over de belangrijkste kenmerken en risico's van bepaalde soorten *beleggingen*. Deze *beleggingen* nemen wij meestal niet rechtstreeks op in de vermogensbeheerportefeuilles. Via beleggingsfondsen kunnen wij hierin wel indirect beleggen. Alle risico's van de *beleggingen* die in dit hoofdstuk staan genoemd, gelden – afhankelijk van de samenstelling van de fondsportefeuille – ook voor beleggingsfondsen.

Algemeen

1. **Wat zijn de algemene risico's van beleggen?**

Aan alle vormen van beleggen zijn risico's verbonden. Hieronder leest u wat de algemene risico's van beleggen zijn.

Koersrisico

Koersrisico is het risico dat een *belegging* minder waard wordt. Dit risico is afhankelijk van veel omstandigheden en verschilt per *belegging*. De volgende zaken hebben invloed op dit risico.

- De resultaten van de *belegging* (onderliggende waarde of onderneming) zelf
- Vraag naar en aanbod van de *belegging*
- Het sentiment van de markt (dus is men positief of negatief)
- Macro-economische factoren

Over het algemeen geldt dat hoe beter u uw *beleggingen* spreidt, hoe minder afhankelijk u bent van het koersrisico van een specifieke *belegging*.

Debiteuren- of kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de onderneming of overheid waarin u belegt niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen of zelfs failliet gaat. Dit betekent bijvoorbeeld dat de debiteur of uitgevende instelling van uw obligatie de rente niet kan betalen of het geld aan het eind van de looptijd niet kan terugbetalen. Voor aandelen kan dit betekenen dat er geen dividend kan worden betaald of dat uw aandelen niets meer waard zijn. Het kredietrisico is kleiner als de uitgevende onderneming financieel gezond is.

Verwant aan het kredietrisico is de kredietwaardigheid van de uitgevende instelling. Wordt de kredietwaardigheid slechter? Dan heeft dit meestal een negatieve invloed op de koers van een obligatie van die uitgevende instelling. Een verbetering van de kredietwaardigheid leidt meestal tot een koersstijging.

Valutarisico

Is een *belegging* in een andere valuta uitgegeven? Dat wil zeggen in een andere muntsoort dan de euro? Dan loopt u een valutarisico. De andere valuta kan meer of minder waard worden ten opzichte van de euro. Als uw *belegging* in een andere valuta dan de euro is genoteerd en de koers van die andere valuta daalt in vergelijking met de euro, dan heeft dit een negatieve invloed op de waarde van uw *belegging* in die andere valuta.

Ook kan er valutarisico bestaan voor landen in de eurozone. Dit risico zit vaak verborgen in de koers van een aandeel. Dit is afhankelijk van:

- hoeveel activiteiten de onderneming die het aandeel heeft uitgegeven, heeft in landen buiten de eurozone of
- hoeveel resultaten die onderneming haalt in landen buiten de eurozone. Het kan zijn dat de onderneming dit risico zelf afdekt.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat *beleggingen* minder waard worden door ontwikkelingen in de algemene economische situatie. Een verslechtering van de economische groei kan bijvoorbeeld een negatief effect hebben op de waarde van een onderneming. Het gevolg kan zijn dat de aandelen van een onderneming minder waard worden. Is de stemming op de markt positief? Dan kunnen de koersen van uw *beleggingen* stijgen. Negatieve stemmingen kunnen de koersen laten dalen. De beweeglijkheid van de effectenbeurzen als gevolg van wisselende stemmingen op de markt noemen we ook wel de volatiliteit van de markt.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van *beleggingen* daalt als de rente op de kapitaalmarkt stijgt. Rente is de prijs voor het lenen van geld. Een stijgende rente kan tot minder consumptie leiden en hogere rentelasten bij een onderneming. Dit kan de winst van de onderneming onder druk zetten. Een renteverhoging kan daarom een negatieve invloed hebben op de waarde van aandelen en obligaties.

Overige algemene risico's van beleggen

Er kunnen ook andere risico's zijn voor uw *beleggingen*.

- **Liquiditeitsrisico.** Het risico dat *beleggingen* niet of nauwelijks verhandeld kunnen worden op de beurs of daarbuiten, omdat er geen of weinig vraag naar is. De *beleggingen* zijn dan niet 'liquide'. Hierdoor kunt u uw *beleggingen* (tijdelijk) niet verkopen. U kunt dus niet vrij over uw inleg beschikken of u krijgt een slechtere prijs voor uw *beleggingen* als u deze verkoopt.
- **Politieke risico's.** Het risico dat bepaalde maatregelen van de overheid negatief zijn voor u als belegger.
- **Inflatierisico.** Het risico dat de koopkracht van de euro afneemt. Dit betekent dat u voor 1 euro minder kunt kopen.
- **Herbeleggingsrisico.** Het risico dat u niet in een vergelijkbaar product kunt beleggen wanneer uw *belegging* afloopt en u het geld dat u terugkrijgt weer wilt beleggen.

- **Onvoorziene situaties.** Hierbij kunt u denken aan een ingrijpende verandering in de wetgeving. Maar ook aan een terroristische aanslag. Deze onvoorziene situaties hebben bijna altijd grote invloed op het rendement van uw *beleggingen*.

Kenmerken en risico's van aandelen

2. Wat zijn kenmerken van aandelen?

Een aandeel is een eigendomstitel van een bedrijf. De aandeelhouders zijn dus gezamenlijk eigenaar van een bedrijf. Een aandeel kent geen einddatum. De aandeelhouder kan zijn aandelen verkopen. De aandelen kunnen aan een beurs genoteerd zijn, maar dit hoeft niet. Als een aandeel niet beursgenoteerd is, gaat het om een complex aandeel.

U hebt met een aandeel meestal het recht om:

- dividenden te ontvangen. Dividend is het geld dat de onderneming aan de aandeelhouders kan uitkeren als het bedrijf winst heeft gemaakt en
- te stemmen op de vergadering van aandeelhouders.

Het koersverloop van een aandeel is afhankelijk van:

- de gang van zaken bij en de toekomstverwachtingen voor het bedrijf,
- de economische en monetaire ontwikkelingen in de voor het bedrijf relevante regio's,
- het beursklimaat op de beurzen waar het aandeel genoteerd staat.

Deze factoren zijn ook van invloed op de beweeglijkheid van de koers van een aandeel. De koers van een aandeel is niet constant, maar kan in de loop van de tijd scherp bewegen. Het eventuele rendement op aandelen bestaat uit twee onderdelen: de waardeinstijging en het dividend. De aanschaf van aandelen met eigen middelen brengt geen *hefboomwerking* met zich mee.

Dividend

Aandeelhouders kunnen dividend uitgekeerd krijgen. Dit is een deel van de winst. Als u dividend ontvangt, dan moet u daarover in principe dividendbelasting betalen. De hoogte van het dividend wordt jaarlijks vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De hoogte van het dividend is in de regel stabiel, maar niet gegarandeerd. Als een bedrijf in het afgelopen jaar onvoldoende winst heeft gemaakt, dan wordt de hoogte van het dividend hierop aangepast. Het kan voorkomen dat een bedrijf dividend niet in contanten maar in de vorm van aandelen uitkeert. Dit noemen we stockdividend. Met stockdividend krijgt u nieuwe aandelen. Veel bedrijven bieden een keuzedividend aan. Voor deze gevallen geeft u ons de standaardinstructie of u dividend in contanten wilt ontvangen of in aandelen (stockdividend).

3. Wat zijn risico's van aandelen?

Aandelen hebben verschillende risico's. De koers van een aandeel reageert daardoor verschillend bij positieve of negatieve ontwikkelingen. Ook loopt u het risico dat uw gehele *belegging* verloren gaat.

Koersrisico

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Doet een onderneming het goed, dan kan uw aandeel meer geld waard worden door een mogelijke stijging van de koers.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Doet een onderneming het minder goed, dan kan uw aandeel minder waard worden omdat de koers waarschijnlijk daalt. In het meest extreme geval is een aandeel zelfs niets waard als het bedrijf failliet gaat. Of u dividend ontvangt, hangt onder andere af van de vraag of de onderneming het goed doet. Maakt de onderneming geen winst, dan krijgt u meestal ook geen dividend. Heeft de onderneming dividend uitgekeerd? Dan heeft dat invloed op de koers. Op de dag dat het bedrijf het dividend uitkeert, daalt de koers meestal met ongeveer het bedrag van het dividend. Dat is dan de koers ex-dividend (de koers zonder dividend).

Marktrisico

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Bij positieve berichten in de markt, reageren de koersen van aandelen meestal door te stijgen.

- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Bij negatieve berichten in de markt, reageren de koersen van aandelen meestal door te dalen. Deze berichten kunnen gaan over de onderneming zelf of over algemene marktomstandigheden. Of de koers van een aandeel stijgt of daalt, en hoe sterk, verschilt per onderneming. Diverse specifieke kenmerken zijn belangrijk voor het presteren van de onderneming onder bepaalde marktomstandigheden en beïnvloeden daarmee de beweeglijkheid van de koers. Hieronder bespreken we enkele van deze kenmerken:
  - **Sector:** Sectoren bestaan uit vergelijkbare bedrijven op het gebied van producten en/of diensten. Voorbeelden van sectoren zijn energie, nuts en infrastructuur. Bepaalde ontwikkelingen in de markt kunnen grote impact hebben op de ene sector terwijl dezelfde marktontwikkeling een kleine impact kan hebben op de andere.
  - **Cyclisch/niet cyclisch:** Cyclische bedrijven zijn sterk verbonden aan de conjunctuur terwijl niet-cyclische bedrijven meer onafhankelijk zijn van de conjunctuur. Dit betekent dat cyclische bedrijven sterker reageren op veranderingen in de conjunctuur ten opzichte van niet-cyclische bedrijven, die stabiel blijven tijdens veranderingen in conjunctuur.
  - **Regio:** De locatie van de bedrijfsactiviteiten kan grote invloed hebben op de bedrijfsprestaties. Enkele regionale factoren die bedrijfsprestaties kunnen beïnvloeden zijn bijvoorbeeld economie, demografie, politiek, cultuur en klimaat.
  - **Individuele kenmerken:** Specifieke bedrijfskenmerken kunnen prestaties beïnvloeden. Een voorbeeld is de verhouding tussen vreemd vermogen en eigen vermogen (leverage of hefboom). Wanneer een bedrijf gebruikmaakt van vreemd vermogen creëert het bedrijf een interne hefboom. Hoe groter het gedeelte aan vreemd vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe groter de hefboom. Onder goede marktomstandigheden kan het bedrijf profiteren van de hefboom terwijl dit averechts werkt onder slechte marktomstandigheden. Het kan zelfs tot problemen leiden als de opbrengsten onvoldoende zijn om te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit het gebruik van vreemd vermogen.

Liquiditeitsrisico

Er zijn aandelen die u niet gemakkelijk kunt kopen of verkopen. Dit noemen we incurante aandelen. Ook op beurzen kunnen incurante aandelen voorkomen. Er is dan weinig vraag of aanbod. Hierdoor is het moeilijker om deze aandelen te kopen of te verkopen.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Bij een verbetering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* gemakkelijker kunt verkopen of aankopen tegen een gunstigere prijs. Koopt iemand een grote hoeveelheid incurante aandelen? Dan zorgt dat meestal voor een sterke stijging van de koers.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Bij een verslechtering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* moeilijker, en wellicht ook (tijdelijk) niet, kunt verkopen of aankopen. Ook is de kans groter dat de prijs waartegen u aan- of verkoopt ongunstiger zal zijn. In geval van een verkoop kan dit dus betekenen dat het langer duurt voordat u uw inleg terug hebt. Verkoopt iemand een grote hoeveelheid incurante aandelen? Dan zorgt dat meestal voor een sterke daling van de koers.

Renterisico

Renterisico is het risico van veranderingen van de rente op de kapitaalmarkt. Rente is de prijs voor het lenen van geld. Verandert de rente in de markt? Dan kan dit gevolgen hebben voor de koersen van aandelen. Daarom is het renterisico ook een koersrisico.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Daalt de rente? Dan zullen de koersen van aandelen meestal stijgen.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Stijgt de rente? Dan zullen de koersen van aandelen meestal dalen. Het dividendrendement wordt dan minder aantrekkelijk ten opzichte van de rente. Het kan ook zijn dat bedrijven meer rente moeten betalen op hun leningen.

4. Hoe kunt u beleggen in aandelen?

U kunt op diverse manieren beleggen. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke beleggingswensen. Hieronder vindt u een aantal van de mogelijkheden.

1. Rechtstreeks aan- en verkopen van individuele aandelen
2. Aandelenbeleggingen via actief beheerde beleggingsfondsen
3. Aandelenbeleggingen via passief beheerde beleggingsfondsen

Verdere informatie over actief en passief beheerde beleggingsfondsen vindt u onder 'Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen'.

5. Complexe en niet-complexe aandelen

Niet-complexe aandelen

Reguliere beursgenoteerde aandelen zijn niet-complex.

Complexe aandelen

Naast gewone reguliere aandelen zijn er ook complexe aandelen zoals preferente aandelen en aandelen die worden verhandeld op alternatieve handelsplatformen. Een omschrijving van deze *beleggingen* leest u in de Complexe BeleggingenWijzer. Deze wijzer vindt u op vanlanschot.nl/wijzers.

Kenmerken en risico's van obligaties

6. Wat zijn kenmerken van obligaties?

Een obligatie is een verhandelbaar schuldbewijs uitgegeven door een overheid of onderneming. Deze noemen we ook wel de uitgevende instelling of debiteur. De uitgevende instelling leent in feite geld van de belegger. Obligaties worden verhandeld op de kapitaalmarkt. Beleggers kunnen obligaties op de kapitaalmarkt kopen en weer doorverkopen. Een niet-complexe obligatie heeft een vaste looptijd en een vaste rentebetaling (de coupon). De uitgevende instelling betaalt (meestal eens per jaar) de rente uit aan de houder van de obligatie. De rente wordt uitgedrukt in een percentage van de hoofdsom. Als de uitgevende instelling daartoe in staat is, wordt de hoofdsom aan het einde van de looptijd terugbetaald.

Aanvullende voorwaarden

Bij een obligatielening kan de uitgevende instelling bepaalde aanvullende condities of rechten afspreken. Voorbeelden hiervan zijn de mogelijkheid tot vervroegde aflossing, caps en floors.

- **Vervroegde aflossing.** Bij de mogelijkheid tot vervroegde aflossing kan de uitgevende instelling na een bepaalde datum de lening vervroegd aflossen. Hierbij wordt vaak een 5-jaarsperiode genomen waarin aflossing niet mogelijk is. Daarna kan aflossing mogelijk per kwartaal of per jaar plaatsvinden. De uitgevende instelling zal in de praktijk tot aflossing overgaan, bij goedkopere herfinancieringsmogelijkheden.
- **Caps en floors.** Andere voorkomende optiewaarden zijn caps en floors. Dit zijn vooraf afgesproken renteplafonds en -bodems. Bij een lening met een variabele rente kan vooraf bepaald worden wat de maximale couponcap en de minimale couponfloor is.

Rendement op een obligatielening

Bij het tot stand komen van het totale rendement op een obligatielening spelen de volgende componenten een rol.

- **Het couponrendement.** De rentevergoeding op een obligatie uitgedrukt in de koers van de obligatie.
- **Het aflossingsrendement.** Het verschil tussen de aankoop- en de aflossingskoers. De laatste is doorgaans 100% (nominale waarde ofwel 'pari'). Als de lening boven de 100% (boven pari) is aangekocht, betekent dit een aflossingsverlies. Bij aankoop onder de 100% (beneden pari) ontstaat er een aflossingswinst.

Deze twee componenten vormen gezamenlijk het effectieve rendement, de yield. Hiermee wordt het rendement bedoeld dat de belegger behaalt als de obligatie wordt aangehouden tot het moment van aflossing. Wordt de obligatielening tussentijds verkocht? Dan kan het werkelijk behaalde rendement afwijken van het effectieve rendement bij aflossing.

7. Wat zijn risico's van obligaties?

Hieronder volgt een overzicht van de risico's die de koers of het uiteindelijke rendement van een obligatie kunnen beïnvloeden. De mate waarin deze risico's gelden voor uw *belegging* hangt af van de kenmerken van de obligatie.

Renterisico

Renterisico is het risico van veranderingen van de rente op de kapitaalmarkt. Rente is de prijs voor het lenen van geld. Verandert de rente in de markt? Dan kan dit gevolgen hebben voor de koersen van obligaties. Daarom is het renterisico ook een koersrisico.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Daalt de rente op de kapitaalmarkt? Dan zullen de koersen van obligaties meestal stijgen. Als u tijdens de looptijd van de obligatie een vaste couponrente krijgt, hebt u geen nadeel van een rentedaling.

- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Stijgt de rente op de kapitaalmarkt? Dan zullen de koersen van obligaties meestal dalen. Hoe langer de obligatie nog loopt, hoe groter de daling van de koersen is bij obligaties met een vaste couponrente. U kunt dan namelijk geen gebruikmaken van de stijging van de rente. U hebt met uw obligatie recht op een vaste maar minder aantrekkelijke rente. Het renterisico bij obligaties kan ook een herbeleggingsrisico zijn. Herbeleggingsrisico is het risico dat u met het geld dat u terugkrijgt van uw aflopende *belegging*, niet kunt beleggen in een vergelijkbare belegging tegen hetzelfde rendement.

Duration

Een stijgende marktrente heeft als negatief effect dat de koers van de obligatie daalt. De mate waarin, hangt voornamelijk af van de looptijd van de obligatie. Duration of 'gewogen gemiddelde looptijd' van een obligatie is een maatstaf voor de rentegevoeligheid.

Voorbeelden: Een normale 10-jaarsobligatie heeft een duration van circa negen. Dit betekent dat de koers van een 10-jaarsobligatie naar schatting 9% daalt als de geldende marktrente met 1% stijgt. Een eeuwigdurende, ofwel perpetuele, obligatie daalt naar schatting 17% als de marktrente met 1% stijgt. Daardoor laten eeuwigdurende obligaties grotere koersschommelingen zien dan gewone 10-jaarsobligaties.

Debiteurenrisico/kredietrisico

Het kredietrisico wil zeggen dat de kans bestaat dat de uitgevende onderneming of instantie in de problemen raakt en uw lening en rente niet kan (terug)betalen. Het kredietrisico is kleiner als de uitgevende onderneming of instantie financieel gezond is.

- **Gevolgen van een positieve ontwikkeling.** Verkeert een onderneming in goede financiële gezondheid? Dan is de kans groot dat de uitgevende onderneming uw obligatie en rente kan (terug)betalen.
- **Gevolgen van een negatieve ontwikkeling.** Verkeert een onderneming in slechte financiële gezondheid? Dan is de kans aanwezig dat de uitgevende onderneming uw obligatie en rente niet kan (terug)betalen.

Ratingrisico

Verwant aan het kredietrisico is het ratingrisico, waarbij de kredietstatus (de rating) van de uitgevende instelling belangrijk is. Hierover kunt u meer lezen bij 'Waarom is de kredietstatus (rating) belangrijk?'

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Als een van de vooraanstaande ratingbureaus (Moody's, Fitch of Standard & Poor's) de rating van een lening verhoogt, betekent dit dat zij verwachten dat de kans op een kredietrisico kleiner wordt. Als gevolg daarvan zal de markt voor deze lening een lagere rente vragen, waardoor de koers van de betreffende obligatie kan stijgen.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Als de rating van een lening wordt verlaagd, betekent dit dat zij verwachten dat de kans op een kredietrisico groter wordt. Als gevolg daarvan zal de markt voor deze lening een hogere rente vragen, waardoor de koers van de betreffende obligatie kan dalen.

Bail-in seniorbankobligaties

Op Europese Banken is de Bank Recovery and Resolution Directive (BRRD) van toepassing. Een belangrijk onderdeel van de BRRD is het zogenaamde bail-inprincipe. Dit bail-inprincipe betekent dat als de financiële gezondheid van een bank verslechtert of als de toezichthouder hierom verzoekt, kapitaalverschaffers gevraagd kunnen worden een financiële bijdrage te leveren om de positie van de bank te verbeteren en/of om de impact van het falen tot een minimum te beperken. Deze bijdrage vindt plaats door afschrijving van de hoofdsom of omzetting naar aandelen en wordt niet alleen van aandeelhouders verlangd, maar ook van seniorobligatiehouders. Dit betekent een nieuwe situatie. Voorheen liep deze belegger alleen het risico een deel van zijn inleg kwijt te raken in geval van faillissement van een bank. Nu kan hij al in een eerder stadium te maken krijgen met een verlies. Wel blijft de oorspronkelijke werval van kracht. Dit betekent dat verschaffers van aandelenkapitaal en (additional) Tier 1-en Tier 2-vermogen de eerste verliezen dragen.

Couponrisico

Een normale obligatie heeft een vaste rente, ofwel coupon, gedurende de gehele looptijd. Daarnaast kan een obligatie ook een variabele coupon hebben. Deze wordt op van te voren vastgestelde herzieningsmomenten aangepast. Met deze obligaties hebt u een nauwe aansluiting bij de actuele marktrente.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Indien de waarde waaraan de variabele coupon is gelinkt stijgt, zal de variabele coupon meestijgen. De coupon die u kunt ontvangen zal dus hoger zijn. We gaan daarbij uit van een situatie zonder caps en floors.

- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Indien de waarde waaraan de variabele coupon is gelinkt daalt, zal de variabele coupon meedalen. De coupon die u kunt ontvangen zal dus lager zijn. We gaan daarbij uit van een situatie zonder caps en floors.

Liquiditeitsrisico

De stelregel is: hoe complexer een obligatie, des te minder liquide deze is. De professionele markt vindt hele complexe obligaties moeilijk te waarderen. Particuliere beleggers bepalen dan ook grotendeels de vraag en het aanbod. Zij vertonen een veel grilliger handelsgedrag dan professionele beleggers. In extreme marktomstandigheden kan het voorkomen dat er (tijdelijk) zelfs geen handel mogelijk is. De kans op een mindere verhandelbaarheid omschrijven wij als het liquiditeitsrisico. Het liquiditeitsrisico is ook afhankelijk van de omvang van een obligatielening en doet zich eerder voor bij relatief kleine leningen.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen.** Bij een verbetering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* gemakkelijker kunt verkopen of aankopen tegen een gunstigere prijs.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen.** Bij een verslechtering van vraag en aanbod kan het zijn dat u uw *beleggingen* moeilijker, en wellicht ook (tijdelijk) niet, kunt verkopen of aankopen. Ook is de kans groter dat de prijs waartegen u aankoopt of verkoopt ongunstiger zal zijn. In geval van een verkoop kan dit dus betekenen dat het langer duurt voordat u uw inleg terug hebt.

Overige risico's

De aanschaf van obligaties met eigen middelen brengt geen *hefboomwerking* met zich mee. Wel loopt u het risico dat uw hele *belegging* verloren gaat.

8. Hoe kunt u beleggen in obligaties?

U kunt op diverse manieren beleggen. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke beleggingswensen. Hieronder vindt u een aantal van deze mogelijkheden.

1. Rechtstreeks aan- en verkopen van individuele obligaties
2. Obligatiebeleggingen via beleggingsfondsen
3. Obligatiebeleggingen via indextrackers

Verdere informatie over beleggingsfondsen en indextrackers vindt u onder 'Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen'.

9. Waarom is de kredietstatus (rating) belangrijk?

Bij debiteuren- en kredietrisico spreekt men vaak over rating. Dit is een inschatting van de kredietwaardigheid van een debiteur door een kredietbeoordelaar en geeft een inschatting van de financiële gezondheid van een onderneming. Hoe hoger de rating, des te lager het kredietrisico en dus de te betalen rente. De koers van een lopende obligatie wordt mede beïnvloed door (verwachte) wijzigingen in de rating. Bij een (verwachte) neerwaartse bijstelling van de kredietwaardigheid gaat de koers dalen. Verder is het van belang in welke sector een onderneming actief is. Een A-rating van een bank kan een heel andere rentevergoeding hebben dan een voedingsbedrijf met dezelfde rating. De inschatting hoeft niet overeen te stemmen met onze visie of die van andere instanties. Daarnaast is een rating een momentopname, die geen garanties geeft voor het rendement en de koersontwikkeling.

Obligaties die worden uitgegeven door debiteuren van wie de kwaliteit door de ratingbureaus als goed wordt beoordeeld, hebben een rating gelijk of hoger dan Baa3/BBB-. Deze obligaties worden investment grade obligaties genoemd. Obligaties met een lagere rating (Ba1/BB+ t/m D) kunnen worden aangemerkt als speculatief. Deze obligaties noemen we ook wel high-yieldobligaties of junkbonds.

Om het verschil in risico duidelijk te maken splitsen wij de vermogenscategorie obligaties in een risicomijdend en een risicodragend deel. Het risicomijdende deel noemen we obligaties investment grade. Hierin nemen we obligaties op met een investment grade-rating.

Het risicodragende deel noemen we obligaties high yield. Door een veranderende rating van de debiteur kunnen obligaties in een hogere risicocategorie gaan vallen. Dat heeft mogelijk gevolgen voor het totale beleggingsprofiel van de beleggingsportefeuille. Binnen het obligatie-universum volgen wij alleen individuele obligaties met een investment grade-rating.

10. Complexe en niet-complexe obligaties

Van Lanschot maakt onderscheid tussen complexe en niet-complexe obligaties. Steeds meer obligaties hebben een meer complexe structuur dan 'normale' obligaties. Ze reageren meestal anders op veranderende marktomstandigheden. Deze complexe obligaties bieden beleggers de mogelijkheid om actiever met obligatiebeleggingen om te gaan.

Niet-complexe obligaties

– Normaal/vast

Kenmerken

Een normale obligatie heeft een vaste (eindige) looptijd en een vaste rentebetaling, de coupon. De uitgevende instelling betaalt, meestal eens per jaar, de rente uit aan de houder van de obligatie. De rente wordt uitgedrukt in een percentage van de hoofdsom. De hoofdsom wordt, als de uitgevende instelling daartoe in staat is aan het einde van de looptijd terugbetaald.

Risico's

Voor een normale vastrentende lening geldt dat hoe langer de resterende looptijd van de obligatielening hoe hoger het renterisico. Het kredietrisico is groter als de uitgevende instelling financieel minder gezond is. Kredietbeoordelaars geven een inschatting van het kredietrisico door middel van een rating.

– Covered bonds (gedekte obligaties)

Kenmerken

Covered bonds zijn obligaties uitgegeven door een bank die een extra zekerheid heeft in de vorm van een bepaald onderpand. Dit onderpand bestaat vaak uit (eersteklas) hypotheeken of publieke leningen. Deze zijn toegewezen aan de coverpool. Dankzij het onderpand, naast de zekerheid van de debiteur, hebben de meeste covered bonds een hogere kredietstatus/rating dan de bank zelf.

Risico's

- Hoe langer de resterende looptijd van de lening hoe hoger het renterisico.
- Het kredietrisico voor een covered bond is meestal lager dan van een normale vastrentende lening uitgegeven door dezelfde bank, omdat het extra zekerheid geeft in de vorm van een bepaald onderpand.

– Floating rate notes

Kenmerken

Een floating rate note (FRN) is een obligatie waarbij de coupon afhankelijk is van de korte interbancaire rente, meestal 3-maands of 6-maands Euribor. De coupon wordt iedere drie of zes maanden opnieuw vastgesteld op basis van de dan geldende korte rente.

Risico's

- Het renterisico van een FRN blijft beperkt tot deze korte periode. Immers de rente wordt per periode aangepast.
- Het kredietrisico is net zo groot als bij een normale obligatie met dezelfde looptijd en van dezelfde debiteur.
- Het liquiditeitsrisico van een FRN kan groter zijn dan een normale obligatie.
- Een FRN heeft een duidelijk couponrisico. De invloed merkt u vooral op de inkomsten en daarmee op het uiteindelijke rendement. Door de daling of stijging van de rente in de loop der tijd kan de coupon significant gaan afwijken van het niveau bij opname.

Complex of niet-complex?

Voldoet de floating rate note aan alle van de onderstaande eigenschappen? Dan is die floating rate note niet-complex. De floating rate note obligatie heeft:

- een vaste renteformule (bijv. driemaands euribor)
- een vaste opslag
- een eindige looptijd
- geen achterstelling

Voldoet de floating rate note niet aan alle van de bovenstaande eigenschappen? Dan vinden wij de betreffende floating rate note complex.

– Inflatiegerelateerde obligaties

Kenmerken

Bij inflatiegerelateerde obligaties (ILO) zijn de couponbetalingen en de hoofdsom gerelateerd aan de ontwikkeling van een bepaalde consumentenprijsindex. Bij de meest voorkomende vorm van inflatiegerelateerde obligaties is het rentepercentage laag in vergelijking met gewone obligaties. Maar de belegger krijgt gedurende de looptijd een compensatie uitgekeerd voor de inflatie tijdens de looptijd.

Cijfervoorbeeld: Stel de couponvergoeding van een ILO bedraagt 2,25% per jaar. U koopt de lening uit emissie op 100%. De inflatie bedraagt in jaar 1: 3%, in jaar 2: 4%. In jaar 3 is sprake van deflatie: -1%. In jaar 4 bedraagt de inflatie 2% en in jaar 5: 5%. De hoofdsom wordt jaarlijks aangepast aan de inflatie (indexatie). De cumulatieve inflatie gedurende de looptijd van de lening wordt weergegeven in de indexratio. De belegger ontvangt 2,25% couponvergoeding over de hoofdsom en de hoofdsom wordt jaarlijks vermeerderd met de inflatie. Daardoor neemt ook de jaarlijkse couponvergoeding toe. Zo bedraagt in jaar 4 de coupon niet € 2,25, maar € 2,43. Aan het einde van de looptijd wordt de lening op 113,58% afgelost. Het jaarlijkse rendement bedraagt 4,9%. Dit is lager bij een lagere inflatie. In geval van deflatie kent de hoofdsom van Europese ILO's een garantie op 100%.

Risico's

- Het renterisico van een ILO is minder duidelijk dan bij een normale obligatie. Als de nominale rente stijgt door een hogere inflatieverwachting, dan houdt een ILO haar waarde. Maar stijgt de nominale rente om een andere reden (vraag/aanbod), dan daalt de koers van een ILO, net als bij een normale obligatie.
- In de markt voor ILO's die zijn uitgegeven door overheden is over het algemeen voldoende vraag en aanbod. Het liquiditeitsrisico is dus beperkt, maar wel groter dan voor 'normale' obligaties uitgegeven door hetzelfde land.

Complex of niet-complex?

Voldoet de inflatiegerelateerde obligatie aan alle van de onderstaande eigenschappen? Dan is die inflatiegerelateerde obligatie niet-complex. De inflatiegerelateerde obligatie heeft:

- Een eindige looptijd
- Geen achterstelling
- Een normale coupon (vaste rentecoupon en opslag voor inflatie)

Voldoet de inflatiegerelateerde obligatie niet aan alle van de bovenstaande eigenschappen? Dan vinden wij de betreffende inflatiegerelateerde obligatie complex.

Complexe Obligaties

Voorbeelden van complexe obligaties zijn High-yield obligaties, vreemde valuta obligaties en converteerbare obligaties. Een omschrijving van complexe obligaties leest u in onze Complexe BeleggingenWijzer. U vindt deze wijzer op vanlanschot.nl/wijzers.

Kenmerken en risico's van beleggingsfondsen

11. Wat zijn kenmerken van beleggingsfondsen?

Een beleggingsfonds brengt beleggers samen. Een beleggingsfonds verzamelt middelen van individuen om deze vervolgens namens de groep te beleggen in een portefeuille van verschillende *beleggingen*, zoals aandelen of obligaties. Een belegger in een beleggingsfonds krijgt als het ware een gedeelte van de portefeuille. Wij selecteren beleggingsfondsen op basis van een uitgebreide analyse.

Aandelenklassen

Fondsbeheerders bieden soms meer varianten van een beleggingsfonds aan. Ze doen dit in de vorm van verschillende aandelenklassen. Ze doen dit om tegemoet te komen aan verschillende voorkeuren van beleggers. Zo kan er een aandelenklasse zijn die in dollars noteert en een andere in euro's. Of een aandelenklasse waarop dividend automatisch wordt herbelegd in het fonds en een andere waar het dividend in geld aan u wordt uitgekeerd. Aandelenklassen kunnen ook zijn afgestemd op verschillende doelgroepen, zoals particuliere of institutionele beleggers. Beleggingsinhoudelijk kennen de aandelenklassen geen verschillen. Het verschil zit in de kenmerken, zoals de valuta, de vorm van dividenduitkering, de managementfee of de minimaal vereiste inleg.

Voor particuliere klanten stellen wij doorgaans de particuliere aandelenklasse beschikbaar. Maar er zijn uitzonderingen. Soms is er een institutionele aandelenklasse die voordelen biedt ten opzichte van de particuliere. Als de fondsbeheerder toestaat dat particuliere klanten in deze institutionele aandelenklasse mogen beleggen, stellen wij deze voor onze particuliere klanten beschikbaar. Aan het type aandelenklasse kunnen onze klanten geen rechten ontlenen. Het kan voorkomen dat u alleen via ons in een bepaalde institutionele aandelenklasse kunt beleggen. Daardoor kan het voorkomen dat deze aandelenklasse niet kan worden overgeboekt wanneer u uw portefeuille wilt overboeken naar een andere bank.

De handel in beleggingsfondsen

Fondsen kunt u niet allemaal op dezelfde manier aan- en verkopen. Sommige fondsen werken met een veilingstelsel. Dat betekent dat alle orders in een bepaald fonds die bijvoorbeeld voor 15.55 uur worden ingelegd, de volgende dag worden verhandeld om 10.00 uur (veilingmoment). Participaties worden dan verhandeld tegen één transactieprijs, de intrinsieke waarde. Dit kan inclusief een kleine op- of afslag zijn, ook wel handelskosten genoemd. Deze handelskosten zijn ter compensatie van transactiekosten binnen het fonds in verband met de aan- of verkoop. Het kan soms ook voorkomen dat handelskosten niet in de vorm van een op- of afslag worden berekend, maar apart in rekening worden gebracht. De intrinsieke waarde wordt voorafgaand aan het veilingmoment berekend op basis van slotkoersen en dagelijks gepubliceerd op de website van de betreffende fondsbeheerder. De hoogte van de handelskosten staat vermeld in het prospectus en de *EBI* of het *Eid* van het betreffende beleggingsfonds. Bij sommige beleggingsfondsen kan het voorkomen dat de handel niet dagelijks plaatsvindt, maar bijvoorbeeld maandelijks of zelfs jaarlijks. De beleggingsfondsen die niet via een veilingstelsel worden verhandeld, worden via de beurs verhandeld zoals bepaald in ons Orderuitvoeringsbeleid. Over dit beleid leest u meer in hoofdstuk 7 van deze *aanvullende voorwaarden*.

Dividend

Er zijn beleggingsfondsen die als rechtsvorm een Naamloze Vennootschap (N.V.) of Besloten Vennootschap (B.V.) hebben. Dit type beleggingsfonds kan u de mogelijkheid bieden om uw ontvangen dividend weer om te zetten in nieuwe aandelen. U krijgt dan eerst het dividend en daarna belastingen wij uw rekening voor de verkregen aandelen. Dat noemen we herbelegging. Voor keuzedividend geeft u ons de standaardinstructie of u dividend in contanten wilt ontvangen of in aandelen (stockdividend). Voor herbelegging geeft u ons de standaardinstructie dat u het ontvangen dividend wilt herbeleggen in nieuwe aandelen van het beleggingsfonds.

Soorten beleggingsfondsen

- **Open-end en closed-end beleggingsfondsen.** Bij closed-end beleggingsfondsen is (in tegenstelling tot open-end beleggingsfondsen) wettelijk vastgelegd dat zij na introductie géén extra participaties mogen uitgeven. De participaties van closed-end beleggingsfondsen worden verhandeld op de secundaire markt en de koers wordt mede door vraag en aanbod bepaald. Open-end beleggingsfondsen zijn echter wettelijk verplicht om participaties te verkopen en in te kopen tegen hun intrinsieke waarde per aandeel. De meeste open-end beleggingsfondsen worden via een veilingstelsel verhandeld. Dat wil zeggen dat er slechts één keer per dag handel plaatsvindt. De tijd waarop deze handel plaatsvindt, verschilt per fonds.
- **Fund of funds.** Een fund of funds is een beleggingsfonds dat belegt in beleggingsfondsen. Koopt u een fund of funds? Dan houden zowel de beheerder van het fund of funds als de beheerders van de onderliggende fondsen een managementfee in. Door deze structuur is er een stapeling van fondskosten waardoor de totale kosten hoger uit kunnen komen dan bij een regulier beleggingsfonds.
- **Actieve en passieve beleggingsfondsen.** Beleggingsfondsen kunnen ook worden onderverdeeld naar passieve en actieve beleggingsfondsen. Een actief beleggingsfonds wijkt bewust af van de voor het fonds relevante marktindex. Op die manier probeert het fonds een beter rendement te realiseren dan de index. Deze afwijking is doorgaans gebaseerd op een visie of strategie. Om deze visie te ontwikkelen, is analyse nodig. Dit zorgt voor hogere beheerkosten. Een passief beleggingsfonds heeft als doel om zoveel mogelijk het rendement na te bootsen van de marktindex die voor het fonds relevant is. De term passief heeft betrekking op het zoveel mogelijk volgen van de samenstelling van de index.
- **Indexfondsen en exchange traded funds (ETF's)** zijn voorbeelden van passieve beleggingsfondsen. Bij zogenoemde indexfondsen en ETF's is de Lopende Kosten Maatstaf (LKM) meestal juist lager. Dit komt doordat indexfondsen een index volgen. Het beheer hiervan is eenvoudiger dan van een actief beheerd fonds. De beheerders van indexfondsen ontvangen daardoor een lagere managementfee. Dit resulteert in een lagere LKM. Bij exchange traded funds kan gedurende de hele handelsdag worden gehandeld. Voor meer uitgebreide informatie over de verschillen tussen indexfondsen en ETF's kunt u het hoofdstuk Indexfondsen uit de Complexe Beleggingen-Wijzer lezen. U vindt deze wijzer op vanlanschot.nl/wijzers.

12. Wat zijn risico's van beleggingsfondsen?

Alle risico's van *beleggingen* die in dit hoofdstuk staan genoemd, gelden – afhankelijk van de samenstelling van de fondsportefeuille – ook voor beleggingsfondsen.

Omdat het *vermogen* binnen een beleggingsfonds is gespreid over verschillende *beleggingen*, is de beweeglijkheid van de koers van een beleggingsfonds over het algemeen lager dan van individuele aandelen of obligaties. De risico's van beleggingsfondsen worden bepaald door de onderliggende waarden en de gehanteerde beleggingsstrategie van het fonds. Dit betekent bijvoorbeeld dat de waarde van een beleggingsfonds met een relatief grote positie in een bepaalde regio of sector gevoeliger is voor ontwikkelingen in die bepaalde sector of regio.

- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen in een sector.** Wanneer de energiesector bovengemiddeld goed presteert dan kan een fonds met een relatief grote positie in de energiesector daarvan sterker profiteren dan fondsen met een relatief kleine positie in de energiesector.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen in een sector.** Wanneer de energiesector bovengemiddeld slecht presteert dan zal een fonds met een relatief grote positie in de energiesector daaronder sterker lijden dan fondsen met een relatief kleine positie in de energiesector.
Heeft het fonds een relatief grote positie in een bepaalde regio dan betekent dit dat de waarde van het beleggingsfonds gevoeliger is voor ontwikkelingen in die bepaalde regio.
- **Gevolgen van positieve ontwikkelingen in een regio.** Wanneer de regio Europa bovengemiddeld goed presteert dan kan een fonds met een relatief grote positie in de regio Europa daarvan sterker profiteren dan fondsen met een relatief kleine positie in de regio Europa.
- **Gevolgen van negatieve ontwikkelingen in een regio.** Wanneer de regio Europa bovengemiddeld slecht presteert dan zal een fonds met een relatief grote positie in de regio Europa daaronder sterker lijden dan fondsen met een relatief kleine positie in de regio Europa. Er is een risico dat u uw gehele inleg in het beleggingsfonds kwijtraakt, bijvoorbeeld in geval van wanbeleid door de fondsbeheerder.

13. Hoe kunt u beleggen in beleggingsfondsen?

U kunt op diverse manieren beleggen in beleggingsfondsen. Welke vorm het meest passend is voor u, is afhankelijk van uw specifieke beleggingswensen. Hieronder vindt u een aantal van de mogelijkheden.

Aandelenbeleggingen via actief beheerde beleggingsfondsen

U kunt ook via een beleggingsfonds beleggen in aandelen. De meeste beleggingsfondsen hebben een helder afgebakend beleggingsbeleid. Bijvoorbeeld op gebied van regio, sector, actief of passief. Hierbij beleggen zij in diverse aandelen die gezamenlijk de portefeuille van het beleggingsfonds vormen.

Aandelenbeleggingen via passief beheerde beleggingsfondsen

Passief beheerde beleggingsfondsen worden ook wel 'indexfondsen' genoemd. Het doel is het volgen van een index (mandje *beleggingen*) en het genereren van hetzelfde rendement als deze index. Aanpassingen in de index worden direct doorvertaald naar het beleggingsbeleid van het indexfonds. Hieronder vindt u nog enige aanvullende informatie over indexfondsen.

- **Specifieke beleggingsthema's.** De *beleggingen* van indexfondsen bestaan uit een portefeuille van aandelen. Deze kunnen een specifiek deel van de aandelenmarkt bestrijken. Bijvoorbeeld fondsen die beleggen in een specifieke sector of binnen een specifieke regio.
- **Beheerkosten en rendement.** De beheerkosten van een indexfonds zijn doorgaans lager dan bij een beleggingsfonds. Daar staat tegenover dat u bij een indexfonds alléén het rendement van de index mag verwachten. Bij een beleggingsfonds wordt, door de expertise van de fondsbeheerder, geprobeerd een extra rendement te behalen ten opzichte van een index van de benchmark door bewust af te wijken. Voor een beschrijving van de werking van indexfondsen verwijzen we u naar het hoofdstuk Indexfondsen in onze Complexe BeleggingenWijzer. U vindt deze wijzer op vanlanschot.nl/wijzers.

Obligatiebeleggingen via beleggingsfondsen

U kunt ook via een beleggingsfonds beleggen in obligaties. De meeste beleggingsfondsen hebben een helder afgebakend beleggingsbeleid. Bijvoorbeeld op gebied van kredietkwaliteit, obligatiesoorten, looptijden en valuta's. Hierbij wordt belegd in diverse obligaties die gezamenlijk de portefeuille van het beleggingsfonds vormen.

Obligatiebeleggingen via indextrackers

Indextrackers hebben als doel het volgen van een bepaalde graadmeter (index) en het genereren van hetzelfde rendement als deze graadmeter. Aanpassingen in de graadmeter worden direct doorvertaald naar het beleggingsbeleid van een indextracker.

- **Specifieke beleggingsthema's.** De *beleggingen* van indextrackers bestaan uit een portefeuille van obligatieleningen. Deze kunnen een heel specifiek deel van de obligatiemarkt bestrijken. Bijvoorbeeld trackers die in Europese bedrijfsobligaties beleggen met uitsluiting van de financiële sector. Of die beleggen in een mandje eurostaatsleningen met een zeer specifieke looptijd.

14. Complexe en niet-complexe beleggingsfondsen

Niet-complexe beleggingsfondsen

Open-end beleggingsfondsen (UCITS), ETF's en indexfondsen met een 'recht toe recht aan' beleggingsbeleid zijn niet-complex. Wanneer er bijvoorbeeld leverage, veel vrijheden, derivaten of een ruim beleggingsmandaat zijn, noemen wij het fonds complex.

Complexe beleggingsfondsen

Naast gewone reguliere beleggingsfondsen zijn er ook Complexe beleggingsfondsen zoals een hedgefonds, private equity en closed-end beleggingsfondsen. Een omschrijving van deze *beleggingen* vindt u in de Complexe BeleggingenWijzer.

Hefboom

De aanschaf van participaties in een beleggingsfonds met eigen middelen brengt geen *hefboomwerking* met zich mee. Let wel, een beleggingsfonds kan soms met geleend geld beleggen. In dat geval is er binnen het fonds wel sprake van een *hefboomwerking*. Voor niet-complexe beleggingsfondsen kan dit bijvoorbeeld zijn vanuit portefeuille efficiency overwegingen. Indien het beleggen met geleend geld onderdeel is van de fondsstrategie gaat het om complexe beleggingsfondsen. Voor de specifieke risico's en overige informatie van beleggingsfondsen verwijzen wij naar de *EBi*, *Eid* en het prospectus van het desbetreffende beleggingsfonds.

Overig

15. Zijn er nog andere soorten beleggingen?

Naast de niet-complexe *beleggingen* die we in dit hoofdstuk hebben beschreven, zijn er nog veel meer soorten *beleggingen*. Ook voor deze *beleggingen* geldt dat u de kenmerken en risico's ervan moet kennen en begrijpen voordat u daarin gaat beleggen. Voor de kenmerken en risico's van bijvoorbeeld complexe *beleggingen* dient u kennis te nemen van onze Complexe BeleggingenWijzer. Deze kunt u vinden op onze *website* of opvragen bij uw beleggingsadviseur. Hebt u bij de intake beleggen aangegeven te willen beleggen in dergelijke complexe *beleggingen*? Dan hebben wij u de Complexe BeleggingenWijzer al verstrekt.

Daarnaast moet u ook altijd de specifieke informatie lezen en begrijpen van de *belegging* waarin u wilt beleggen, zoals het prospectus, de Essentiële Beleggersinformatie (*EBi*), het Essentiële-informatiedocument (*Eid*) en de brochure.

7. Beleidsstukken voor beleggen

Inleiding

Algemeen

1. Waarom zijn beleidsstukken voor u belangrijk?
2. Waar kan ik actuele versie van de beleidsstukken vinden?

Orderuitvoeringsbeleid

3. Hoe voeren wij orders voor u uit?
4. Voor welke orders geldt het Orderuitvoeringsbeleid?
5. Voor welke beleggingen geldt het Orderuitvoeringsbeleid?
6. Met welke factoren houden wij rekening om te zorgen voor het beste resultaat?
7. Overzicht van factoren voor het doorgeven van orders via een broker
8. Welke derde partij (broker) hebben wij geselecteerd?
9. Overzicht van factoren en plaatsen van uitvoering voor niet-beursgenoteerde beleggingen

Belangenconflicten

10. Wanneer ontstaat een belangenconflict?
  11. Hoe voorkomen we situaties waardoor een belangenconflict kan ontstaan?
  12. Wat gebeurt er als wij een belangenconflict niet kunnen voorkomen?
  13. Ontstaat er een belangenconflict als wij voor u belegging in huisfondsen?
-

Inleiding

In dit hoofdstuk kunt u lezen waarom wij beleidsstukken maken en waarom die belangrijk voor u zijn. U leest hier ons beleid over hoe wij orders uitvoeren. Daarna leggen wij uit hoe wij omgaan met belangenconflicten.

Algemeen

1. Waarom zijn beleidsstukken voor u belangrijk?

Wij stellen beleidsstukken op om ervoor te zorgen dat wij uw belang altijd voorop stellen. Door ons Orderuitvoeringsbeleid zorgen wij ervoor dat we bij de uitvoering van uw order voor u het best mogelijke resultaat bereiken. Door ons beleid voor belangenconflicten zorgen wij ervoor dat we belangenconflicten zoveel mogelijk voorkomen.

2. Waar kan ik de actuele versie van de beleidsstukken vinden?

Wij gaan regelmatig na of onze beleidsstukken en andere procedures en instructies nog steeds aan onze eisen voldoen. Als wij dat nodig vinden, passen wij de beleidsstukken aan. Bij de beoordeling van ons Orderuitvoeringsbeleid stellen wij de volgende vragen.

1. Leiden de geselecteerde plaatsen van uitvoering en derde partijen nog steeds tot het best mogelijke resultaat voor u?
2. Zijn er gewijzigde marktomstandigheden, waardoor wij orders beter ergens anders kunnen laten uitvoeren?

In het geval er belangrijke aanpassingen zijn voor u, dan informeren wij u daarover. De actuele versie van de beleidsstukken nemen we op in de *aanvullende voorwaarden*. Deze vindt u op onze website, www.vanlanschot.nl/ubs-vragen. Daar vindt u ook het actuele overzicht van de meest gebruikte plaatsen van uitvoering. U kunt de actuele versies ook opvragen bij uw banker of inzien op een van onze kantoren.

Orderuitvoeringsbeleid

3. Hoe voeren wij orders voor u uit?

U hebt ons opdracht gegeven uw *vermogen* voor u te *beheren*. Alle aan- en verkopen die wij voor u doen, voeren we uit zoals in dit Orderuitvoeringsbeleid is omschreven. Ons Orderuitvoeringsbeleid is van toepassing op orders die wij zelf uitvoeren, maar ook op orders die wij via een derde door een andere partij laten uitvoeren. Als wij orders door een andere partij laten uitvoeren, vragen wij aan deze andere partij altijd om rekening te houden met ons Orderuitvoeringsbeleid.

4. Voor welke orders geldt het Orderuitvoeringsbeleid?

Het Orderuitvoeringsbeleid geldt voor alle soorten orders die wij namens u in uw vermogensbeheerportefeuille uitvoeren.

5. Voor welke beleggingen geldt het Orderuitvoeringsbeleid?

Het Orderuitvoeringsbeleid is van toepassing op alle orders in onderstaande *beleggingen*.

- Aandelen en daaraan gerelateerde instrumenten, zoals claims, scrips, stockdividenden en beursgenoteerde en -verhandelde beleggingsfondsen
- Niet beursgenoteerde en -verhandelde beleggingsfondsen, waaronder fondsen belegend in hedgefondsen en private equity
- Obligaties en andere verhandelbare schuldinstrumenten
- Gestructureerde producten, zoals garantie-, hefboom- en beschermingsproducten

6. Met welke factoren houden wij rekening om te zorgen voor het beste resultaat?

Om het best mogelijke resultaat voor onze klanten te bereiken, houden wij rekening met factoren zoals prijs, uitvoeringskosten, snelheid (van uitvoering), waarschijnlijkheid (van uitvoering en afwikkeling) en de omvang en aard van de order. In de tabellen hierna vindt u de relevante factoren per soort *belegging*. De volgorde van de factoren geeft de mate van belangrijkheid van de factor aan bij de orderuitvoering. Deze volgorde wordt vooral bepaald door de kenmerken van de order, de soort *belegging* en de plaats van uitvoering. Op de website van de derde partijen (brokers) die namens ons uw orders uitvoeren vindt u per per soort *belegging* een overzicht van de vijf meest gebruikte plaatsen van uitvoering. Zelf publiceren wij een top 5 voor niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen. Ook publiceren we een top 5 van onze brokers. U kunt deze informatie vinden op www.kempen.com/nl/securities/about-kempen-securities en onze website www.vanlanschot.nl/productvoorwaarden of opvragen bij uw banker.

7. Overzicht van factoren voor het doorgeven van orders via een broker

Beleggingen	Relevante factoren
Aandelen en daaraan gerelateerde instrumenten	<ol style="list-style-type: none"> Prijs en uitvoeringskosten Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling Snelheid van uitvoering Omvang en aard van de order
Beursgenoteerde beleggingsfondsen	<ol style="list-style-type: none"> Prijs en uitvoeringskosten Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling Snelheid van uitvoering Omvang en aard van de order
Obligaties en andere verhandelbare schuldinstrumenten	<ol style="list-style-type: none"> Prijs en uitvoeringskosten Omvang en aard van de order Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling Snelheid van uitvoering
Gestructureerde producten	<ol style="list-style-type: none"> Prijs en uitvoeringskosten Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling Snelheid van uitvoering Omvang en aard van de order

8. Welke derde partij (broker) hebben wij geselecteerd?

Kempens & Co N.V. (KCO) is voor alle *beleggingen*, behalve de beleggingsfondsen, onze broker. Dit betekent dat KCO optreedt als tussenpersoon van Van Lanschot. Wij voeren uw order niet zelf uit. KCO streeft bij de uitvoering van uw orders naar het best mogelijke resultaat voor u.

Wij evalueren jaarlijks of de selectie van KCO als onze broker nog leidt tot het best mogelijke resultaat voor u. Wij publiceren jaarlijks een overzicht van de vijf belangrijkste brokers in termen van handelsvolume en de kwaliteit van de uitvoering van de orders zoals wij deze hebben ervaren. Deze informatie is voor het eerst beschikbaar vanaf 1 januari 2019 op onze website www.vanlanschot.nl/productvoorwaarden. KCO heeft directe en indirecte toegang tot diverse plaatsen van uitvoering (handelsplatformen) en geselecteerde derde partijen (brokers).

Op uw (digitale) transactienota ziet u bij plaats van uitvoering 'Broker' staan. Als u precies wilt weten op welke plaatsen van uitvoering uw order is uitgevoerd, kunt u contact opnemen met uw banker. U kunt ook bellen met Van Lanschot Client Services, telefoon 0800 1737. Deze afdeling kunt u op werkdagen bereiken van 8.30 tot 21.00 uur.

9. Overzicht van factoren en plaatsen van uitvoering voor niet-beursgenoteerde beleggingen

In onderstaand overzicht ziet u voor de categorie niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen welke plaatsen van uitvoering wij voor u kiezen. Wij zullen na het eerste kwartaal van ieder jaar onze top 5 plaatsen van uitvoering publiceren op de *website*. Soms gebruiken wij maar één plaats omdat dit wat kosten betreft het meest gunstig is voor u. Bij de selectie van plaatsen van uitvoering is de keuze bij niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen beperkt tot twee manieren van uitvoering zoals hieronder opgenomen. Voor alle manieren geldt dat uw order op een vast tijdstip per dag (week, maand of kwartaal) op basis van de intrinsieke waarde wordt uitgevoerd. Omdat uw order wordt uitgevoerd op basis van een vaste prijs (de intrinsieke waarde) waarop wij geen invloed hebben, kunnen wij voor deze transacties beperkt gegevens over de kwaliteit van de uitvoering verstrekken. Aanvullende informatie over deze wijze van orderuitvoering en tegenpartijrisico's (die u mogelijk loopt op de aanbieder van het beleggingsfonds) kunt u bij ons navragen.

Beleggingen	Relevante factoren	Plaatsen van uitvoering	Voorbeelden plaatsen van uitvoering
Niet-beursgenoteerde Beleggingsfondsen	<ol style="list-style-type: none"> Prijs en uitvoeringskosten Waarschijnlijkheid van uitvoering en afwikkeling Snelheid van uitvoering Omvang en aard van de order 	<ol style="list-style-type: none"> Transfer Agents rechtstreeks Transfer Agents via een geselecteerde derde partij 	<ol style="list-style-type: none"> Kempens & Co, Rothschild Fundsettle, Clearstream

Belangenconflicten

10. Wanneer ontstaat een belangenconflict?

Wij zijn een algemene bank. Dit betekent dat wij meerdere diensten verlenen en producten maken. Wij hebben ook dochters en deelnemingen in andere bedrijven. Wij doen meer dan alleen maar het beheren van vermogens voor klanten. Zo handelen we bijvoorbeeld voor eigen rekening. Wij zijn zelf ook uitgevende instelling of aanbieder van aandelen, obligaties, beleggingsfondsen en gestructureerde producten. Dit kan leiden tot belangenconflicten.

De volgende belangenconflicten kunnen zich voordoen:

- Een conflict tussen ons en uw belang.
- Een conflict tussen uw belangen en de belangen van een andere klant.
- Een conflict tussen persoonlijke en zakelijke belangen van een medewerker van ons.
- Een conflict tussen de belangen van onze verschillende bedrijfsonderdelen.

Om deze belangenconflicten te voorkomen en te beheersen hebben we maatregelen genomen. Daarbij houden we rekening met alle conflicten die kunnen voortvloeien uit onze groepsstructuur. Jaarlijks herzien we de maatregelen en beoordelen we of deze voldoende effectief zijn om de conflicten te beheersen.

11. Hoe voorkomen we situaties waardoor een belangenconflict kan ontstaan?

Wij hebben verschillende manieren om ervoor te zorgen dat we zorgvuldig omgaan met belangenconflicten:

- Chinese Walls (fysieke scheiding): Het kan gebeuren dat een van onze bedrijfsonderdelen kennis heeft van informatie die bij openbaarmaking gevolgen kan hebben voor de koersontwikkeling van bepaalde beursgenoteerde *beleggingen*. Wij zorgen ervoor dat koersgevoelige of vertrouwelijke informatie over een bepaalde activiteit niet bekend wordt bij personen die betrokken zijn bij andere activiteiten. Dit zou namelijk gevolgen kunnen hebben voor de manier waarop zij hun werk doen. Zij hebben dan namelijk een belangenconflict. Om belangenconflicten te voorkomen hanteren wij een strikt beleid van zogeheten Chinese Walls. Dit wil zeggen dat wij maatregelen hebben getroffen waardoor medewerkers over en weer geen toegang hebben tot bepaalde kantooruimtes of administratie en IT-systemen.
- Duidelijke gedragscodes met regels over omgang met koersgevoelige informatie, persoonlijke transacties, nevenfuncties en giften en amusement.
- Procedures waarin controles zijn opgenomen om belangenconflicten te herkennen
- Duidelijke werkinstructies
- Het geven van het juiste voorbeeld door het management (bedrijfscultuur)
- Opleiden en trainen van medewerkers

12. Wat gebeurt er als wij een belangenconflict niet kunnen voorkomen?

Als het niet mogelijk is om organisatorische en administratieve maatregelen te nemen om een belangenconflict te voorkomen of te beheersen, dan maken we dit belangenconflict aan u bekend. Dit doen we alleen als we niet zeker weten dat we de risico's op het schaden van uw belangen kunnen voorkomen. In die bekendmaking vermelden we duidelijk over welk belangenconflict het gaat. Ook lichten we toe waardoor het belangenconflict is ontstaan, de risico's die u daardoor loopt en de maatregelen die we hebben genomen om die risico's te verkleinen. Op basis van deze informatie kunt u een beslissing nemen of u de betreffende beleggingsdienst wilt voortzetten.

13. Ontstaat er een belangenconflict als wij voor u beleggen in huisfondsen?

Door ondertekening van de *overeenkomst* geeft u ons toestemming om voor u te beleggen in 'huisfondsen'.

Huisfondsen zijn beleggingsfondsen waarvan Kempen de beheerder is. Kempen is aan ons gelieerd. Daardoor kan er een belangenconflict ontstaan als wij voor u beleggen in huisfondsen. Wij kunnen dan bijvoorbeeld meer geld verdienen dan wanneer wij voor u beleggen in fondsen van derden. Om te voorkomen dat u nadeel ondervindt van dit mogelijke belangenconflict hebben wij de volgende maatregelen getroffen.

- Als wij huisfondsen opnemen in uw portefeuille stellen wij uw belang altijd voorop. Wij nemen daarbij dezelfde selectie- en monitoringscriteria in acht, die wij ook toepassen voor externe beleggingsfondsen.
- Wij maken met Kempen afspraken over het maximaal op te nemen percentage huisfondsen in uw portefeuille. Dit percentage bewaken wij vervolgens voortdurend. Hiermee zorgen wij ervoor dat we slechts beperkt voor u beleggen in huisfondsen.

Bijlage 1. Begrippenlijst

Aanvullende voorwaarden	Deze <i>aanvullende voorwaarden</i> voor Vermogensbeheer bij Van Lanschot
Beheer/beheren	Het voor uw naam en risico nemen van beleggingsbeslissingen en het geven van aan- en verkoopopdrachten voor uw <i>beleggingen</i> . Het herbeleggen van de verkoopopbrengst van uw <i>belegging</i> . Verder het doen van alle handelingen die wij nodig of wenselijk vinden hiervoor
Beleggersgiro	Dit is een beleggersgiro in de zin van de <i>wet</i> (meestal in de vorm van een stichting) die op ons initiatief is opgericht
Belegging(en)	Alle <i>financiële instrumenten</i>
Beurs	Gereguleerde markt in de zin van de <i>wet</i>
EBi	Essentiële Beleggersinformatie over een fonds. De Essentiële Beleggersinformatie is bedoeld om u meer inzicht te geven in de aard en de risico's van <i>beleggingen</i> in beleggingsfondsen, ETF's en trackers
Eid	Essentiële-informatiedocument. In het Eid kunt u de totale kosten zien die over de looptijd van de <i>belegging</i> in rekening worden gebracht.
Financiële instrumenten	De soorten instrumenten die worden genoemd in artikel 1:1 van de <i>wet</i> , zoals aandelen (of certificaten daarvan), obligaties, deelnemingsrechten in beleggingsinstellingen, opties en futures
Hefboomwerking	a) Beleggen met geleend geld of b) de eigenschap dat de koers van de <i>belegging</i> relatief hoger stijgt of lager daalt dan de onderliggende waarde, bijvoorbeeld bij een optie In beide gevallen kan koersschommeling van de onderliggende waarde (bijvoorbeeld een aandeel) tot relatief grotere winsten of verliezen leiden bij een <i>belegging</i> in de optie dan bij een <i>belegging</i> rechtstreeks in de onderliggende waarde
Intrinsieke waarde	Wordt bepaald door het eigen <i>vermogen</i> van een beleggingsfonds (aandelenkapitaal plus reserves) te delen door het aantal uitstaande participaties in dat beleggingsfonds
Overeenkomst	De Overeenkomst voor Vermogensbeheer waarbij deze <i>aanvullende voorwaarden</i> van toepassing zijn verklaard
Tegenrekening	Een door u opgegeven betaalrekening op uw naam bij Van Lanschot
Vermogen	Het geld en de <i>beleggingen</i> op uw <i>vermogensbeheerrekening</i>
Vermogensbeheerrekening	Uw rekening waarop wij het geld en de <i>beleggingen</i> administreren die wij voor u <i>beheren</i> . Het geld op deze rekening gebruiken wij voor aankoop van uw <i>beleggingen</i> en betaling van de kosten in verband met het <i>beheer</i> . Geld dat u ontvangt in verband met uw <i>beleggingen</i> schrijven wij op deze rekening bij
Website	www.vanlanschot.nl
Wet	De Wet op het financieel toezicht (Wft)

Bijlage 2. Informatieblad over het depositogarantiestelsel (DGS)

Basisinformatie over de bescherming van tegoeden

Tegoeden aangehouden bij Van Lanschot worden beschermd door

Het Nederlandse wettelijke Depositogarantiestelsel, uitgevoerd door De Nederlandsche Bank N.V. (DNB)¹

Limiet van de bescherming

€ 100.000 per rekeninghouder per bank². Uw bank maakt gebruik van de volgende merknamen:

- Van Lanschot
- Evi

Indien u meer rekeningen heeft bij dezelfde bank

Al uw tegoeden bij dezelfde bank worden bij elkaar opgeteld en op het totaal wordt de limiet van € 100.000 toegepast²

Indien u een gezamenlijke rekening heeft met een andere persoon/andere personen

De limiet van € 100.000 is op elke rekeninghouder afzonderlijk van toepassing³

Termijn voor terugbetaling indien een bank niet langer aan haar verplichtingen kan voldoen

20 werkdagen⁴

Munteenheid van terugbetaling

Euro

Contact

De Nederlandsche Bank N.V.
Postbus 98
1000 AB Amsterdam

Bezoekadres

Westeinde 1
1017 ZN Amsterdam

Telefoon (bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur)

vanuit Nederland: 0800-0201068
vanuit het buitenland: + 31 20 524 91 11

E-mail

info@dnb.nl

Meer informatie

<http://www.dnb.nl> onder 'Depositogarantiestelsel'

Aanvullende informatie

Overige belangrijke informatie: In het algemeen vallen alle particuliere rekeninghouders en bedrijven onder het depositogarantiestelsel. Voor bepaalde tegoeden geldt een uitzondering. Deze worden op de website van het verantwoordelijke depositogarantiestelsel vermeld. Ook zal uw bank u op verzoek meedelen of bepaalde producten al dan niet zijn gedekt. Als een rekening onder de dekking valt, zal de bank dit ook bevestigen op het rekeningafschrift.

-
- ¹ Uw tegoeden zijn gedekt door het Nederlandse wettelijke Depositogarantiestelsel. Indien uw bank failliet gaat, worden uw tegoeden terugbetaald tot € 100.000.
- ² Algemene beschermingslimiet: Indien een tegoed niet beschikbaar is voor de rekeninghouder omdat een bank niet aan haar financiële verplichtingen kan voldoen, worden de rekeninghouders terugbetaald door het Nederlandse depositogarantiestelsel. De terugbetaling bedraagt ten hoogste € 100.000 per bank. Dit betekent dat alle tegoeden bij dezelfde bank bij elkaar worden opgeteld om te bepalen welk bedrag wordt gedekt. Als een rekeninghouder bijvoorbeeld een spaarrekening met € 90.000 en een betaalrekening met € 20.000 heeft, dan ontvangt hij of zij een terugbetaling van slechts € 100.000. Dit geldt ook als een bank onder verschillende merknamen actief is. Van Lanschot opereert ook onder de naam Evi. Heeft u tegoeden onder deze merknamen, dan zijn deze tegoeden samen gedekt tot € 100.000.
- ³ Beschermingslimiet voor gezamenlijke rekeningen: Bij gezamenlijke rekeningen geldt de limiet van € 100.000 voor elke rekeninghouder afzonderlijk. In het geval dat op het moment van het faillissement van uw bank door u een tegoed wordt aangehouden dat direct verband houdt met de koop of verkoop van een particuliere eigen woning is een dergelijk tegoed onder het depositogarantiestelsel voor een periode van drie maanden na storting van het tegoed tot maximaal € 500.000 aanvullend beschermd. Verdere informatie kunt u vinden op: <http://www.dnb.nl> onder 'Depositogarantiestelsel'.
- ⁴ Terugbetaling: Het verantwoordelijke depositogarantiestelsel is het Nederlandse wettelijke Depositogarantiestelsel dat wordt uitgevoerd door De Nederlandsche Bank N.V. (DNB); Postbus 98, 1000 AB Amsterdam; bezoekadres: Westeinde 1, 1017 ZN Amsterdam; telefoon (bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur): vanuit Nederland: 0800-0201068, vanuit het buitenland: + 31 20 524 91 11; e-mail: info@dnb.nl; website: www.dnb.nl onder 'Depositogarantiestelsel'. Het zal uw deposito's (tot € 100.000) uiterlijk binnen 20 (twintig) werkdagen terugbetalen. Als u binnen deze termijn geen terugbetaling heeft ontvangen, moet u zelf contact opnemen met het depositogarantiestelsel; het is namelijk mogelijk dat u uw geld niet meer kunt terugvragen na het verstrijken van een bepaalde termijn. De termijn van terugbetaling zal stapsgewijs worden teruggebracht tot 7 (zeven) werkdagen. Gedurende deze overgangstermijn kan De Nederlandsche Bank (DNB) u op verzoek een passend bedrag toekennen om in de kosten van levensonderhoud te kunnen voorzien. Verdere informatie kunt u vinden op: <http://www.dnb.nl> onder 'Depositogarantiestelsel'.